

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE C

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Državni zbor.

Dunaj, 27. suša.

Debata o volilni reformi.

V petek je poslanska zbornica dovršila prvo branje vladnega načrta o volilni reformi. Pričela se je 7. suša. V enajstih sejah je govorilo 59 poslancev, in sicer 29 za reformo, 30 proti. V razpravo sta posegla tudi ministri za notranje stvari grof Bylandt Rheidt in ministrski predsednik baron Gautsch. Zanimivo je, da so tudi protigovorniki brez izjeme priznavali nujno potrebo, da se izpremeni sedanji volilni red. Protivniki so v prvi vrsti Poljaki, ustavoverni in konservativni veleposestniki in Vsenemci. Poljski plemenitaši se boje, da izgube skoraj neomejeno vodstvo poljskega naroda in gospodstvo v Galiciji. Veleposestniki na levi in desni se jeze, ker so dolga desetletja skoraj vsaki vladni delali tlako ter igrali vlogo zamorca. Nehvaležnost je grda čednost, a v tem slučaju je težko govoriti o nehvaležnosti sedanje vlade. Zrelo jabolko samo pade z drevesa. In če je baron Gautsch malo potresel drevo, storil je le svojo dolžnost do države, parlamenta in avstrijskih narodov sploh. In Vsenemci so se pred dobrim desetletjem zahtevali splošno in enako volilno pravico. Bilo je v času, ko je cvetela vsenemska pšenica. Danes je omlačena in le bilje krije vsenemske okraje. Boj se za svoje mandate. Kocka pade v odseku. Za načelo, da se namreč izpremeni sedanji volilni red, je v odseku večina zagotovljena. Trd oreh pa je vprašanje, kako naj odsek izpremeni vladni načrt glede volilnih okrajev, da je mogoča večina v odseku in zbornici. Pesimizem in optimizem sta neopravičena. Opravičena pa je bojazen, da odločni nasprotniki splošne in enake volilne pravice z raznimi intrigami zavlečejo vso stvar. Pa tudi v tem slučaju vol. reforma ne pride z državnega zbora. Vlada bi razpisala nove volitve na podlagi starega volilnega reda. In ko bi tudi nova zbornica odklonila volino reformo, priti mora parlamentarna vlada, da izvrši volilno reformo, katero želi vladar sam. Protivniki bi se torej k večjemu eno leto postavljali na glavo. Zato bode dolžnost zagovornikov splošne in enake volilne pravice v odseku, da z vso odločnostjo odbijajo tajne in javne mahinacije proti volilni reformi. Skala se je utrgala na gori; kdor se ji ustavlja, tega polomi.

Veliko sitnost so delali »divjaki«, ki so razcepili glede zastopnikov v odseku. Načelniki klubov so jim odstopili tri mandate, za katere so se pulili dve struji Vsenemcev, agrarci in drugi. Ker se do zadnjega niso zedinili, je prepustil predsednik odločitev zbornici. V ods ek je namreč hotel priti tudi dr. Steinwender, mesto njega pa je predlagan mariborski poslanec Wastian.

Tudi v liberalni nemški stranki niso bili edini. Dr. Lecher je v klubu ostal v manjšini z 9 proti 11 glasovom, ki jih je dobil dr. Demel. Koncem današnje seje se je vršila volitev v odsek in sicer po imenih. Izvoljeni so: Abrahamowicz, Adler, Baernreither, Bartoli, Bobrzyński, Byk, Choc, Čipera, Demel, Derschatta, Dzieduszycki, Fink, Gessmann, Glabiński, Grabmayr, Gross, Hagenhofer, Herold, Hrubý, Iro, Ivčević, Kaiser, Klenmann, Kramář, Lemisch, Löcker, Malfatti, Marchet, Onclil, Parish, Pastor, Pergelt, Peschka, Plantan, Ploj, Prade, Schlegel, Starzyński, Stein, Steiner, Stranyski, Stürgkh, Šusteršič, Tollinger, Wassilko, Wastian, Widmann, Zázvorka, Žaček. Med temi je 19 Slovanov, in sicer: Poljakov 7, Čehov 7, Jugoslovani 4 (dr. Šusteršič, dr. Ploj, dr. Ivčević, Plantan), Rusin 1; Nemcev je 24, ako jim prištejemo soc. demokrata dr. Adlerja; Italijana sta dva, Rumun eden. Poleg tega sta v odseku češka konservativna veleposestnika Parish in Widmann, ki sta sicer protivnika volilni reformi po vladnem načrtu, sicer pa bode ta glasovala v slovanskem smislu. Večina za volilno reformo je v odseku gotova, le glede volilne geometrije bode velik boj za mandate.

Avtonomna Galicija.

Vsenemci Schönerer, Stein in tovariši so danes nujno predlagali: Vlada naj takoj predloži načrt zakona, ki dovoli Galiciji popolno avtonomijo. Ta zakon naj stopi v veljavo z novim volilnim redom. Torej »innetim« med volilno reformo in samostojno Galicijo. Namen je prozoren, tudi ga Vsenemci ne postavljajo pod mernik. Posl. Stein je naglašal: Po vladnem načrtu dobé Nemci

205 poslancev, Slovani 230. Torej bode Nemci v manjšini, četudi se jim pridružijo Italijani in Rumuni. Da se to prepreči, treba je izločiti Galicijo, ki dobi 88 slovanskih glasov. Med 205 nemškimi poslanci pa so kršč. socialci, konservativci in soc. demokratje, ki ne prise-gajo na nemško-nacionalno zastavo. Nemci so torej v veliki nevarnosti. Ako se ta nevarnost ne prepreči že sedaj, potem se uresniči vsenemški ideal, da se namreč pre-ali slei avstrijski Nemci zdru-žijo s svojimi brati pod varstvom nemškega cesarja. (Vsenemci kriče: Heil!)

Poslanec Wolf ni mogel in ni smel za-ostati za svojim tekmečem. Tudi ta je danes vložil enak nujni predlog ter ga zagovarjal precej mirno. Rekel je: Galicija naj dobi samoupravo in pošilja v državni zbor le do-ločeno število poslancev, ki naj bi se udele-ževali razprav le o gotovih skupnih državnih vprašanjih. Nemci naj so milostni in rado-darni ter Galiciji navežejo za njene potrebe dva milijona kron. Sicer preti nevarnost, da se potem Poljaki morda združijo s svojimi sorojaki v Nemčiji in Rusiji, toda Nemčija nima strahu pred njimi. Galicija naj se čim-preje loči od Avstrije, ker drugače je za Nemce življenje v Avstriji nemogoče. Zgodo-vinska naloga Nemcev je, da ponemčijo vso Avstrijo. To pa je le tedaj mogoče, ako dobi Galicija samoupravo.

Min. predsednik baron Gautsch je odgo-varjal jako odločno. Rekel je: Poljaki sami tega ne žele, kar predlagajo Vsenemci. Ti pa imajo edino namen, da preprečijo volilno re-formo. Zato vlada že sedaj izjavlja, da pod nobenim pogojem ne dovoli Galiciji ono samo-upravo, kakršno ji vsiljujejo Vsenemci le s svojega strankarskega stališča. (Živahno od-obravnavanje.)

Grof Sternberg je ponavljal že znane stvari proti vladi in Mladočehom. Čahal se je tudi ob Jugoslovane, češ, da podpirajo vlado. Grofu Sternbergu smo že javno in zasebno pojasnili jugoslovansko stališče. Mi podpiramo vlado, ker je vsaj načeloma pri-znala splošno in enako volilno pravico in dokler ne povesi te svoje zastave. Sicer pa se je grof Sternberg zadnje dni sprl z Vse-nemci, ker mu niso pripomogli do mandata v odseku. Zato je ubral avstrijske strune, ki neprijetno odmevajo v vsenemških ušesih.

Schönerer najprvo svetuje grofu Sternbergu, naj se da voliti v gališki deželni zbor in naj ondi razlaga o avstrijskem patri-otizmu in Avgilejem hlevu. Baronu Gautschu očita, da hoče Nemce zadušiti. Zato proč z Galicijo, proč s Poljaki in Rusini! Končno zapoje nemško pesem, ki jo je skoval njegov najbližji tovariš Iro. Ta politični pesnik kliče blagoslov vsenemškega malika na one Nemce, ki branijo veliko nemško domovino, ter prokletstvo še v devetem rodu na one, kine zaprečijo slovanske večine v zbornici. Komedija!

Rusinski poslanec Romanczuk je kratko, pa stvarno in odločno zavračal vse-nemške govornike. Rusini nikdar ne bodo glasovali za predlog, ki bi Poljakom v Galiciji zajamčil hegemonijo, gospodstvo nad Ru-sini. Jako dobro je zavrnil Vsenemce, ko jim je očital, da tako hladnim srcem žrtvujejo blizu 2 milijona Nemcev na Ogerskem, 200.000 nemških duš v Galiciji in 160.000 v Bukovini. Rusinov je v Galiciji nad 3 mili-jone. Sprijaznijo se le tedaj s samoupravo Galicije, ako se za državni in gališki deželni zbor določi splošna in enaka volna pravica ter popolna narodna avtonomija.

Poljski divjak Breiter je v svojem in v imenu poljske ljudske stranke prečital izjavo proti predlogu.

Najbolje je Vsenemce zavrnil poljski so-cialni demokrat Daszynski, rekoč: Schö-nerer, Wolf in Stein so vzeli v zakup vso nemško kulturo. In ker se tej vsenemški kul-turi upirajo slovanski »divjaki«, torej proč z njimi. To je nemška ošabnost in skrajni šovinizem. Zakaj pa ob enem Dalmacije ne vržete Mažarom? Zato, ker ste sedaj v tajni zvezi s Poljaki, samo da preprečite volilno re-formo. Le narodna, ne pa deželna avtonomija more ublažiti narodne prepire v Avstriji. Mei govorom so se vedno oglašali Vsenemci, katerim pa je govornik odgovarjal z zaničlji-vim posmehom. Reči moramo, da je poslanec Daszynski danes večini zbornice govoril iz srca.

Grof Sylva-Tarouca je danes igral čudno vlogo. Med glasnimi ugovori je namreč izjavil v imenu konservativnih veleposest-nikov, da bodo glasovali za nujnost vsenem-

škega predloga, četudi se ne strinjajo z njim. (Klici: Zakaj pa glasujete za nujnost?) Zato, pravi Sylva, ker smo avtonomisti in hočemo, da pride v razgovor izprememba ustave, za katero daje povod vsenemški predlog.

Grofu Sylvi pa je gotovo znano, da je češki poslanec dr. Herold vložil glede dr-žavne ustave nujni predlog, ki ga bode že jutri utemeljeval. Čemu torej v jasli nositi oves vsenemškemu kljusetu!

Jutri zbornica nadaljuje razpravo o vse-nemškem predlogu glede Galicije. Predlog pade brez dvoma pod klop, četudi se zdru-žijo stranke, ki hočejo zaprečiti volilno re-formo.

TRGOVSKE ZBORNICE IN VOLILNA PREOSNOVA.

Včeraj dopoldne so se posvetovali ma-lone vsi predsedniki avstrijskih trgovskih zbornic o volilni preosnovi. Posvetovanja so se udeležili tudi po trgovskih zbornicah izvo-ljeni državni poslanci. Sklepani niso sicer ni-česar, a splošno so naglašali, da mora biti in-dustrija v novi zbornici primerno zastopana. Vsaj v gosposki zbornici žele primerno šte-vilo poslancev.

OGRSKI MINISTRI PRI CESARJU.

»Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da je sklenil vladar, da ne razpišejo volitev za državni zbor v ustavno določenem roku. Vprašanje o iztirjanju davkov in o vojaških novincih še ni tako nujno, kakor vprašanje o novih volitvah. Vlada namerava izdati oklic, da toliko časa ne razpiše novih volitev, kol-i-ko časa se bodo napadale pravice krone. Kraljev komisar mara-varahelyske stolice je dal odstraniti s silo več stoliških uradnikov. Značilno je, da so dobili kraljevi komisariji po stoliških uradih grozen nered in več mesecev stare zaostanke. Zdaj pa poslujejo uradi pod strogim nadzorstvom kraljevih komisarjev mnogo bolj točno in hitro kakor prej. Nekateri listi se rogajo najhujšim kričačem koalicije, ki lazijo okolu ministrov, da preskrbe uradniška mesta svojim varovancem namesto onih uradnikov, ki jih je odpustila sedanja absolu-tistična vlada.

NA AVSTRIJSKIH MEJAH.

Avstrijsko posadko v Plevljah ojačijo 18. aprila z 2., 3. in 4. batalionom 54. pešpolka. Te čete bodo imele tudi pomnoženo moštvo in si-čer pridele 54. polku po 178 mož. Položaj na skrajnem vzhodu okupiranih dežel v Novem Pazaru je letos skrajno nevaren. Vojaki smejo le oboroženi zapustiti taborišče. Položaj osvetljuje dejstvo, da so nedavno streljali iz zasede na neko avstrijsko vojaško patroljo, ki je odrinila iz Priboja, kar se že ni zgodilo več let. Velevažno je tudi poročilo, da je italijan-sko vojno ministerstvo razdelilo veronski armadni zbor v dva zbora!

SRBSKE ZADEVE Z AVSTRIJO IN Z ANGLEŠKO.

Srbska vlada je bila včeraj obveščena, da so se sporazumeli na Dunaju glede nekaterih točk z ozirom na živinski promet med Srbijo in našo državo. Predvčerajšnjim se je pečal srbski ministerski svet pod kraljevim vod-stvom z zahtevo Angleške, pod kakimi po-goji so voljni Angleži, da stopijo zopet s Sr-bijo v diplomatsko zvezo. Angleži zahtevajo, da morajo Srbi odpustiti iz armade 11 časti-nikov zarotnikov in jim tudi ne smejo podeliti državnih služb. Večina ministrov se je izja-vila za odpust.

JAPONSKI MORNARJI V LONDONU.

Te dni je dospelo v London 600 japonskih mornarjev, ki imajo nalog zasesti dvojce novih na Angležkem zgrajenih japonskih ladij in jih odpeljati domov. Japoncem so priredili An-gleži velike slavnosti.

KARLISTIČNO GIBANJE NA ŠPANSKEM.

Iz Barcelone poročajo, da so se pričeli zopet gibati Karlisti, ki so svoj čas povzročili že večletne vstaje na Španskem. Vojno mi-nistrstvo je zato razpostavilo na meji dve me-šani brigadi, ki imata nalogo da zadušita kar-listiško agitacijo.

ANGLEŠKA KRALJEVA DVOJICA NA POTOVANJU.

Pariz, 27. marca. Angleška kraljica bo preko Pariza potovala v Marzijo, kjer se pri-druži svojemu soprogu, da skupno potujeta po Sredozemskem morju.

RAZMERE NA RUSKEM.

Volitve v gosudarstveno dumo se vrše na Estlandskem 27. aprila, za Kursko in Liv-landsko pa 3. majnika. V groduski guberniji so poizkusili judje izvoliti judovske kandidate

za gosudarstveno dumo, kar je zelo razburilo prebivalstvo in se boje zasledovanja judov, ki so vrgli tudi petardo na cesti, po kateri je šel gubernator. Iz Sevastopolja nameravajo iz-gnati jude. V Bjalostoku so vdrli oboroženi roparji v neko trgovino in oropali blagajno, v Jekaterinoslavu so pa vdrli v poštni urad in so zahtevali od uradnika, naj jim izroči denar. Uradnik je ustrelil nanje, ne da bi zadel, nakar so ga roparji ranili in nato pobegnili. Vojno sodišče je obsodilo v Čili 13 uradnikov na smrt, ker so se udeležili stavke poštinih in br-zojavnih uradnikov. Ruski finančni minister je predlagal v ministerskem svetu zvišanje davkov. Ker je prestolonaslednik bolehen, nameravajo izdelati novo postavo o prestolo-nasledstvu.

KAZNJENCI SOTRUDNIKI FRAMASONSKE KLIKE PRI INVENTURI CERKVENEGA PREMOŽENJA NA FRANCOSKEM.

»Libre Parole« poroča, da so vporabljali kaznjence pri vltomu cerkvenih vrat, da so morali izvršiti inventuro. V Dimamu je dobil 13. huzarski polk povelje, da sodeluje pri cerkveni inventuri. A vsi častniki so izjavili, da rajši odstopijo, kakor pa da dajo povelje vo-jakom, naj vltomijo v cerkev. Polkovnik je zahteval na to civilne delavce, a podprefekt ni dobil v celem Dimamu niti enega delavca za ta žalosten posel. Podprefekt je nato pri-delil polku štiri kaznjence iz Bresta, ki so nato vršili hudodelski posel vltom v cerkve. A ko je dobil poveljni 24. dragonskega polka v Di-mamu povelje, da mora sodelovati pri inven-turah, je tudi on zahteval kaznjence. Huzari mu svojih niso hoteli posoditi in podprefekt je bil prisiljen, da je pridelil tudi 24. dragonske-mu polku 4 kaznjence iz Bresta. Sploh se po-šteni francoski delavci ne puste izrabljati za novodobne cerkvene roparje in vltomice. V Nantesu niso mogli dobiti niti enega ključav-ničarja, ki bi bil hotel odpreti cerkveno oma-ro. Tudi tu je prišel na pomoč framasonski klikli neki kaznieneec.

GIBANJE ARNAVTOV.

Naš dopisnik nam poroča iz Prištine sle-deče: Prištinski muterari Ismail Feri-bej je je odšel po posebni odredbi v Vučitrn, da stopi tam v razgovor z upornimi Arnavti, ki so se zbrali v Drenici in groze Vučitrnu. Ismail je obljubil, da ne bo nihče zahteval od Arnavtov novih davkov, popis ljudstva pa se mora izvršiti. Tega se pa ni treba bati, ker je popis brez posledic in že tako skoro v celem carstvu izvršen. Arnavtski prvaki so obljubi-bili Ismailu, da se pod takimi pogoji zbrani Arnavti razidejo, ampak popis naj se na noben način ne izvrši dalje sedaj, ko je narod tako vznemirjen, ampak pozneje. Zdi se, da se bodo v Drenici zbrani Arnavti razšli in ostavili Vučitrn, od koder so vsi bogati Turki in Srbi iz strahu pred njimi pobegnili v Skoplje.

KITAJSKI DAROVI ZA CESARJA FRANCA JOZEFA.

Na Dunaj odpotuje odposlanec kitajske vlade Liting, ki nese avstrijskemu cesarju da-rila kitajske carske dvojice.

SPOMENIK SCHMIDTU.

Iz Peterburga javljajo, da mislijo prija-telji in častilci poročnika Schmidta postaviti istemu spomenik, na otoku Barasana na tis-tem mestu, kjer je bil Schmidt ustreljen.

Z električno raznobarvno svetlobo razsvetljen vodomet na Dunaju.

Dunaj, 27. marca.

Koncem junija bo mesto Dunaj obogate-lo za eno posebnost, ki je nima nobeno drugo mesto na svetu. Imenuje se »Fontaine lu-mineuse«, ki bo postavljen pred Schwar-zenbergovo palačo, namestu sedanjega vodo-meta. Mesto Berolin sicer že tudi ima »Fon-taine lumineuse«, a dunajski bo tako velik, da bi v njegov prostor šlo pet berolinskih. — Delo je ogromno. Najprvo so morali odstra-niti basin s starim in nelepim betonovim ro-bom prejšnjega vodometu. Na to so sezidali iz betona obširno podzemeljsko zgradbo za svetlobne naprave, kjer bodo postavili tudi brizgalno in reflektorje, ki jih ni nič manj kot 27. Vodne žarke ki jih bodo metale kvišku brizgalne z malim vodnim pritiskom, bode razsvetljevala podzemeljska svetlobna na-prava. Kako močna bo ta svetloba, je raz-vidno iz tega, da je svetlobni vir enak 900 mi-lionom sveč. Modri žarki električne luči pa omejujejo to svetlobno moč na 360.000.000 sveč, to pa je še vedno petkrat toliko, kakor je skupna svetlobna moč vseh obločnic ce-lega Dunaja. Razumljivo je torej, da bo ta

velikanska množina svetlobe povzročila v podzemskih prostorih velikansko vročino. Da se to prepreči, je sezidanih šest ventilacijskih odprtin, ki omogočajo hitro zračenje prostorov. Bogastva svetlobnih efektov ne dosega, še manje prekaša kaka druga podobna naprava. V 17-terih različnih variacijah se bodo izpreminjali barvni in svetlobni efekti v naslednjih po 17 sekund. Poleg glavnega žarka, ki ga bodo razsvetljevali trije veliki reflektorji, bodo še drugih 24 reflektorjev razsvetljevalo ostale vodne žarke, ki bodo leteli kvišku iz skalne votline v različni visokosti, moči in obliki. Razun tega bodo ob strani še šest manjših vodometov (imenovanih kraljevski gradovi), ki bodo tudi briljirali v najkrajših svetlobnih efektih. Ker pa je, kakor znano, svetlobni efekt mnogo višji, ako se vodni žarek, vržen v zrak, za malo časa pretrga, ker ga iz metalcev svetlobe vrženi svetlobni žarki zadenejo popolnoma, so inženirji sestavili silno umetno brizgalno napravo, ki služi temu namenu.

Omenjati je še treba, da so se stroški poravnali iz takozvanega Gabrielovega fonda, ki so ga liberalci pustili ležati neobrestovano od l. 1873. Še le pod krščansko-socialno vladno so ga naložili na obresti. Le na ta način je bilo mogoče, da je Dunaj dobil monumentalni vodomet, ki ga nima nobeno drugo mesto na svetu. To napravo pa so nekateri hišni gospodarji iz okolice že izkoristili s tem, da so zvišali stanarino, češ, da imajo najemniki to posebnost vedno pred očmi.

Slovensko gledališče.

Tretja predstava veličastne opere »Toska« je bila najboljša med vsemi. Veseli nas, da moremo izreči pohvalo vsem sodelujočim. Opera se nam zdi vedno lepša, kolikor bolj nam je dana prilika ugotoviti se v to zakladnico glasbenega bogastva. Že drugo dejanje, kjer doseže glasba višek kulminacije, samo za služi, da se jo opetovano čuje. Kdor še ni videl oziroma slišal »Toske«, naj ne zamudi prihodnjic. Gospa Skalova naj si ulogo »Tosko« napiše na prvi list svoje gledališke zgodovine. Tako tudi g. Oufednik. G. Orželski je bil pri dobrem glasu ter pel temperamentno in prikupljivo. Tudi režija je bila boljša kot preje.

V predsedstveni loži smo opazili g. deželnega predsednika T. Schwarza in grofa Chorinskega.

Benefica osobja slovenske drame bo v nedeljo dne 1. aprila. Popoldne se uprizori burka »Luce in Lipe«, zvečer pa »Lepa Lida«.

Slovenska drama se ima boriti z raznimi zaprekami, zato ne more biti taka, kakoršne si želimo. To vemo in tudi uvažujemo. Le iz tega stališča smo tudi presojevali delovanje drame, kateri v danih razmerah ne moremo odrekati priznanja.

Nekaj predstav je bilo prav vzglednih, druge po večini dobre. Tudi marljivi so bili igralci večinoma vedno, v prvi vrsti seveda dame.

Dramsko osobje gotovo zasluži, da bo gledališče v nedeljo obakrat polno, ne tako kakor lansko leto.

Štajerske novice.

Š Občinski predstojniki brežiškega okraja so imeli 25. t. m. shod v »Narodnem domu« v Brežicah, kjer so se dogovorili o skupni organizaciji. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni: Dr. Benkovič, Slovenec, Ogorevc, Pajdaš in B. Kunej.

Š Umrli je v Mariboru 25. t. m. strojevodja Franc Višnovič, star 40 let. Zapustil je vdovo s šestimi otročki.

Š Pošta vest. Poštna odpraviteljica v Loki pri Žusumu Emilija Drlik je imenovana za poštarico drugega razreda, druge stopinje v Gamlici, okraj Lipnica.

Š O tragični smrti bivšega trgovca Julija Plavca se iz Celja še poroča: Julij Plavec je bil star 63 let. Bil je zadnji čas voditelj pisarne za prodajo realitet, a je bolan bil že dolgo vezan na posteljo. Ko je kadil cigareto, je bolnik zaspal. Od cigarete se je vnela odeva, kar je povzročilo toliko dima, da se je bolnik zadušil, predno je prišla pomoč.

Š Mlad tatič. Pri okrajnem sodišču v Sl. Bistrici je bil zaprt radi tatvine 12letni viničarjev sin Jurij Pliberšek. Dne 25. t. m. pa je izkušal pobegniti skozi okno, a je pri tem padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Š Nagajiva ura. V Zgornji Radgoni so ljudje ravno sedeli dne 22. t. m. zvečer pri večerji, ko začne biti ura v cerkvenem zvoniku. Bila je sedem, osem, dvanaest, a še ni bilo konca. Bila je naprej in naprej, dokler se ni ustavila pri 63. udarcu. Ljudje sedaj premišlujejo o vzrokih tega pojava. Morda bodo srečolovci stavili št. 63.

Š Promoviran je bil na dunajskem vseučilišču gosp. Janko Sandra za doktorja filozofije.

Š Iz poštne službe. Upraviteljica Olga Veklič je imenovana za provizorično poštno pomožno uradnico.

Š Gasilstvo na Spodnjem Štajerskem. Dne 18. marca t. l. se je ustanovila za okolico Sv. Jurij ob južni železnici nova požarna bramba s slovenskim poveljništvom pod imenom »Požarna bramba za okolico Sv. Jurij ob juž. žel.«, katera bo tudi pristopila k zvezi slovenskih gasilnih društev. — V Bočni nameravajo ustanoviti gasilno društvo. — Gasilno društvo se snuje v Šmartnem pri Gornjem Gradu.

Š Dragonec vlomilec. Dragonec Leopold Keržič od 5. dragonskega polka je bil 16. februarja leta 1906 izpuščen iz vojaškega za-

pora v Mariboru, v katerem je več mesecev sedel radi begunstva. Namestu pa, da bi odšel k svojemu oddelku, je vrgel s sebe uniformo ter je storil vlom dne 28. februarja pri baronu Postu v Poljskavi. Potem je prišel v Maribor, kjer si je nadel ime Anton Zaforsnik ter je stopil v službo kot dninar. Toda tudi tu je kradel ko sraka in doletela ga je usoda, da so ga prijeli in odvedli v vojaški zapor. Keržič služi pri vojaki od leta 1895 in je med tem časom prebil v vojaškem zaporu radi goljufije in drugih čednosti že nad 6 let.

Š Iz Trbovelj: Neodvisna delavska organizacija v Trbovljah preteklo nedeljo priredila svojim udom predavanje. Dr. Krek je predaval ob natlačeno polnih prostorih o zgodovini rudarskega stanu. Vsepravega predavanja je zlasti sklep, da se bodo odslej v pazniškem in delavskem podpornem društvu vršila redna predavanja. — V nedeljo je bil za socialne demokrate črnan. Pogoreli so pri volitvah v bratovsko skladnico. Neodvisna delavska stranka je zmagala z 21 proti 18 glasovom, ter so bili izvoljeni vsi trije nadomestni odborniki iz njene srede in ves njen nadzorovalni odbor. Socialni demokratje so imeli svojih 39 volilnih mož, neodvisni delavci pa le 18. Zadnji čas je pa moč socialno-demokratske organizacije tako padla, da je v nedeljo spravila samo 18 svojih volilnih mož na volišče. Enajst jih je zmrazilo; dva izmed njih sta dala svoje glasove neodvisni delavski stranki. Bolj žalostnega poloma si ni mogoče misliti: Dozdaj je bil zagorsko trboveljski revir najmočnejša trdnjava socialne demokracije. Zdaj jim klenka in ves trud Kristanov in Linhartov ne bo nič pomagal. V zadnjem »Rdečem Praporju« neki socialni demokrat Linhart javno zmerna za lažnikom. Brez skrbi naj bo Ebin Kristan. Njegova predrznost, ki se je bahal z njo pri strankinem shodu na Dunaju, da je na Slovenskem vse delavstvo socialno-demokratsko, se bo do zadnjega vinarja izplačalo!

Š Linhart postane urednik »Štajerčev«? Trboveljski Linhart je z zadnjim štrajkom napravil velik fiasko. Kar se ni posrečilo vsem trem njegovim »poštenim« prednikom, to je dosegel po svojem poluletnem delovanju on: diskreditiral je popolnoma tamošnje socialno demokracijo in sebe. Njegovi shodi so bili zadnje čase precej klavni. Poslušat so ga hodile punce in otroci. Resnih mož je bilo videti na njegovih »misijonih«; njegova »farbarija« in večno zabavljanje proti »farjem« in »ajmohtarjem« jim je predsedalo. In kar je glavno, sodrugi tudi udnine nočejo več plačevati. Zadnji mesec je dobil Linhart komaj za svoje smodke. Torej od sodrugov malo, od unije nič — ker ga noče pripoznati — a živeti se mora. Kako si pomagati? Zvita buča vse iztuhta. Poslovil se je pri sodrugih, in zdaj namerava iti iskat kruha tja, kjer ga je iskalo že več »faliranih« študentov, k »Štajercu«. Ker so ga vsi pametni socialni demokrati pustili na cedilu, pa misli zdaj osrečiti s svojimi revolucionarnimi nazori »Štajerčeve« šnopsarje. Dober tek želimo njim in njemu! Zagorski Čobal bo vodil posle trboveljske socialne demokracije.

Š Utopila se je 86letna prevžitkarica Pucher iz Gorice pri Radgoni, ko se je vračala iz sejma.

Š Poneveril je 130 K 39 v. pismonoša Franc Štor v Ptuj, doma iz Konjic. Ker je skesano vse priznal, ga je sodišče obsodilo na tri mesece težke ječe.

Š Vinski semenj v Gradcu se vrši letos dne 24., 25. in 26. aprila.

Š Wastian klobasari v soboto dne 31. t. m. na Muti.

Š Umrli je Hans Kordon, bivši urednik »Marburger Zeitung«.

Š Iz morja so potegnili mrtvo Terzijo Bratuša iz St. Petra pri Celju.

Koroške novice.

k Utonila je v soboto 24. t. m. triletna hčerka posestnika Antona Millechnerja v Dolah v Ziljski dolini. Otrok je šel v snegu k bližnjemu potoku. Stopila je preblizu k bregu, sneg se je udril in ubogo revšje je izginilo pod snegom v vodo. Našli so jo po dolgem iskanju.

k V Dobervlasi se je ustanovilo zadnje nedeljo »Izobraževalno društvo«. Pristopilo je takoj 33 članov. Tako društvo je za ta kraj zelo potrebno, ker nemškutarja tam zlasti v vasi sami silno cveti. Kot govornika sta nastopila č. gg. Ivan Dolinar, domači kaplan, in J. Dobrovc iz Velikovca. Bog daj mnogo uspeha!

k Velikovška mestna hranilnica je imela v letu 1905 tri in pol milijona prometa; za pol milijona več, kakor v letu 1904. Ta zavod so ustanovili pred 33 leti zlasti Slovenci, a sedaj je v nemškutarskih rokah. — Pa tudi slovenska »Hranilnica in posojilnica« se dobro razvija. V preteklem letu je imela 616.000 K prometa, za 40.000 več, kakor leta 1904.

k »Divji lovec« v Celovcu. V četrtek, dne 22. t. m. je priredilo slovensko delavsko društvo v Celovcu igro »Divji lovec« v dvorani rokodelskih pomočnikov. Igra, ki ni lahka, se je igrala v resnici nad vse pričakovanje dobro. Sicer je delavsko društvo priredilo že več predstav, ali samo enodeljanke, in zato moramo društvu res častitati na krasnem uspehu. Igro je vodil g. Ekar in obenem igral ulogo »rihtarja.« »Divji lovec« je bil g. Fr. Ravnik, Majda, gospa Ekarjeva, Tonček, g. Jug, Gášper, g. Rupnik, kovač, g. Resman, Tine, g. Jesenko itd. Ženske uloge so bile poleg Majde v rokah g. Možanove in gospe Hočvarjeve, Možanove, Rozmanove in Vadnatove. Igralke so nastopile v pravih gorenjski narodni noši, da jih je bilo res lepo

pogledati, in ravno tako so bili moški tudi pravi gorenjski fantje z visokimi škornji, pisanami telovniki in krivci za klobukom. Udeležba pri igri je bila prav lepa in društvo bo imelo precej čistega dobička. — Nekaj pa moramo pripomniti, kar je obudilo splošno ogorčenje. Že pri zadnji vaji so skušali nemški »Gesellenheimovci« motiti igro s tem, da so se nalagali, da je nekdo z revolverjem z ulice streljal v okna dvorane. S to lažjo so hoteli prisiliti vodstvo društva »Katholischer Gesellenvereine«, da bi odpovedalo Slovencem dvorano. Še huje pa je bilo med predstavo. Z otroškimi raglami so ropotali pred dvorano, v dvorani so pa sikali in z glasnim govorjenjem motili poslušalce in igralce. Vso svojo nemško jezo pa so nazadnje še pokazali s tem, da so vsa vrata ob vhodu in celo tla namazali s »heilom«. Iz neke sobe ob vhodu se je celo slišalo nesramno zabavljanje, ko je občinstvo odhajalo. Na tak nesramen način so se ti Nemci zahvaljevali za svojo streho, ki jim jo je Slovenec, naš Andrej Einspieler postavil, ne gledena to, da se je moral za več tisoč goldinarjev vsled tega zadolžiti. To je nemška hvaležnost! Takim fantalinom bi bilo res treba malo naviti usesa! Protestantizem pri nas.

Dnevne novice.

+ Neednost liberalcev glede volilne reforme. Edina točka, ki so jo hoteli rešiti liberalci na zaupnem shodu — zahteva glede volilne reforme — je pokazala popolno desorganizacijo te stranke. Že v soboto je »Notranjec« naznanil, da notranjski liberalci niso zadovoljni z zahtevo, da se mesta ločijo od kmetov. Liberalci torej niti v tem niso edini, in na shodu se je ta resolucija nalašč tako tiho prebrala, da je velik del niti slišal ni, ker se je predsedstvo balo ugovora. Zato pa resolucija, ki zahteva dva mandata za mesta, trge in industrijne kraje na škodo kmetov, ni smatrati za izraz cele narodno-napredne stranke, ampak ima proti sebi vse agilnejše elemente med liberalci na deželi. Sklep je torej prazen in brez pomembe ter se naj vrže v koš!

+ Novi tiskovni zakon. Tiskovni odsek je predložil državni zbornici svoje poročilo o tiskovnem zakonskem načrtu. Poročilo je izdelal poslanec Sylvester in navaja najvažnejše izpremembe. Najbolj potrebna preosnove so določila o objektivnem postopanju, o kolportaži in o popravkih. Vlada je pa izprožila sama vprašanje o kompetenci porotnih sodišč za tiskovne zadeve. Odsek priporoča, naj se odpravi objektivno postopanje. Časopisje bo v prihodnje pripadalo le judikaturi sodišč. Le v onih slučajih, kadar je zločinec neznan, v inozemstvu, če ni znano njegovo bivanje, če je izključena kazen ali kazensko zasledovanje, bo nastopilo objektivno postopanje, pa le iz javnih razlogov. Z objektivnim postopanjem je v zvezi zaplenjenje, ki se pa omeji po preosnovi tiskovnega zakona le na kršenje vojaških tajnosti, veleizdaje, razžaljenje veličanstva, motenje vere, prestopki proti javni pravosti in v nučnih slučajih pri napeljevanju k nepostavnim dejanjem. Kolportaza bo prosta. Izključene so le take tiskovine, ki objubijo kupcem take nagrade, ki ne spadajo v tiskarsko stroko. Popravljanje po časopisih se preosnuje. Namesto dosedanjega izraza »popravek« se uvede izraz »odgovor« na napade. Listi bodo tudi po novem tiskovnem zakonu prisiljeni, da pri našajo »odgovore«. Vprašanje o kompetenci sodišč so rešili tako, da bodo sodila porotna sodišča o razžaljenju javnih funkcionarjev, navadna sodišča pa o razžaljenju zasebnikov. Dva prestopka sta nova, in sicer: 1. objava takozvanih kovarskih inseratov (kazen zapor od enega dne do šestih tednov v zvezi z denarno kaznijo do 1000 kron), 2. naznanilo prepovedanih zdravil in srečk (kazen 10 do 500 kron), oziroma zapor od enega dne do štirih tednov.

+ Brez glave in misli. Liberalna stranka se je obglavila na svojem zaupnem shodu. Vodja blaznice, vodilna glava in primerni kinč liberalne stranke, dr. Bleiweis, ni bil več izvoljen v izvrševalni odbor stranke. Če je odletela glava med smeti, kje naj bi bile misli. Liberalci so izpoznali, da program, ki so ga imeli dvanaest let, ni za nič, in so ga slovesno zavrgli. A novega niso znali narediti. Dr. Triller je zvelkel nekaj brošur skup in je iz njih napisal štirinajst člankov za »Narod«. Ta pa jih ni priznal in je dostavil, da je to le mnenje posameznega zaupnika. Zaupni shod je vprašal torej zaupnike, ali ima kdo kak program pri sebi. A od zaupnikov se ni izvedelo nič drugega, kakor da ima metliški Jutraš dva sina pri vojaki in že petdeset let davke plačuje. O kakem programu pa ni vedel nihče nič, in tako živi zdaj ta družba brez glave brez programa in brez misli. To

ni stranka, ampak čreda neorganiziranih bakov, ki gre slepo za ovnom, pa nič ne ve, kam in zakaj. Tolažijo se, da do jeseni kdo sestavi kak program; dotlej bodo torej brez glave in brez misli životariili, ne vedo, čemu so na svetu.

+ Junaški mladeniči — ukročeni. Pred shodom zaupnikov narodno napredne stranke so mladi pisali članke, s katerih se je kar cedila goreča smola ogorčenja. Dan pred shodom so vrgli še eno bombo, ki je nekoliko ranila Hribarja, da je potožil na zaupnem shodu o bolečini. Mladi so rekli, da bodo vrgli ob tla stare »krive demagoge«, ki se niso borili za svobodomiselnost, ampak so jo prostituirali, »njih« organ so bile samo simpatije in antipatije do gotovih oseb. »V tem znamenju so se borili, in v tem znamenju so tudi padli«, je mogočno čvkal kraljiček iz Kamnika. »Da je naš nasprotnik tako podlegel na celi črti, bi nam bilo lahko v ponos, če bi pokazal ravno ta naš protivnik, kaj več notranje sile. Da pa smo premagali take nasprotnike, nam ni treba biti ponosni.« Kdor je to čital, je moral misliti, da je prišel oni čas, o katerem je rekel dr. Tavčar, da bodo iz njega delali krvave klobase. In vendar, kako slabotno so podlegli ti mladi svojemu krotivcu dr. Tavčarju! Obljubil jim je, da uniči vsako glasilno, ki ga ustanove proti njemu, a brž jim je povedal, da on vlada dalje v stranki in da naj bodo veseli, če jim da kaj koticika v svojem političnem brlogu. In mladi so klesnili, so se ponižali in so začeli jesti politično miloščino kot sluge v izvrševalnem odboru tiste stranke, ki slej kot prej nima programa, nima idej in bo tudi mlade tako ubila, kakor stare.

+ Zadrudni zvezi se je po nakazilu ministrstva izplačalo pretečeni teden za l. 1904 10.000 K podpore. Tega ni Zveza obešala na veliki zvon; vedele so zato le vodilne osebe pri nji. Zato je popolnoma jasno, da je iz uradniških krogov, ki so imeli dotične akte v rokah, prišlo v »Narodovo« uredništvo poročilo o tem vnebovpijočem dejstvu. Narod je nama, zal dolgo zmes, neumno kot noč o ti stvari. Mi bomo krajši! V takih stvareh bomo postregli Narodu samo s številkami. Naj torej sprejme naznanje, da so v Zadrudni zvezi zdaj združene 303 zadrude, reci tristotri. Kakor kaže vspeh, naj načelstvo Zveze pri Narodovemu uredništvu plača posebnega sotrudnika, ki bo zabavljajl čez njo; boljše reklame na slovenskem jugu ni mogoče. Mimogrede naj rečemo, da se pri nas ne utegnemo prepirati za to, koliko je kdo zaslužil pri kakih grajščinah; zato pa menda tudi ne drže uradniki z nami. Nam se zde 303 zadrude večje vrednosti, nego 65.000 K v žepu kakega Slovana. Zato je popolnoma prav, da Narod zabavlja čez nje.

„Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ je imela dne 21. marca 1906 svojo 170. vodstveno sejo v družbinih prostorih »Narodnega doma«. Razpravljalo se je o nekaterih nučnih notranjih in podružničnih zadevah. Sklenilo se je družbino razsodništvo povabiti, da razsodi neko preporno vprašanje. Ob 6. uri je zaključil prvomestnik vodstveno sejo.

+ Naslednik Strossmayerjev. Iz Budimpešte poročajo: Na predlog hrvaške vlade je imenovalo Nj. Veličanstvo za biskupa v Djakovem dosedanjega opata Ignjata Martinca. Tozadevno kraljevo ročno pismo izide v eni prihodnjih števil uradnega lista.

Za predsednika »Društva zdravnikov na Kranjskem« je namestu umrlega g. dr. Koprive izvoljen primarij g. dr. Vinko Gregorič.

— V eksekutivnem odboru »narodnonapredne« stranke sede po nedeljskem shodu poleg liberalnih poslancev: A. Ljubljanski člani: Jelenc Luka, dr. Jenko Ivan, Knez Ivan, Kozak Josip, Lenarčič Josip, dr. Novak Fran, Pirc Gustav, dr. Ravnihar Vladimir, Rohrmann Viktor, dr. Triller Karel, Turk Josip, dr. Windischer Fran. B. Zdežele (a za Gorenjsko): Dr. Kraut Alojzij, dr. Kušar Josip, Lenček Niko, dr. Vilfan Janko; (b za Dolenjsko): Puhek Janko, dr. Romih Tomaž, Rus Ivan, pl. Sladovič Simon; (c za Notranjsko): Ditrich Anton, pl. Garzaroli Fran, Gruden Ivan, Hrovatin Anton. To so torej ljudje, ki so odgovorni za vse, kar bo narodnonapredna stranka še slabega storila. Ali pa bodo ti gospodje imeli tako malo takta, tako malo spoštovanja do samih sebe in smisla za korist slovenskega naroda, da bodo hoteli sodelovati pri razdiralnem in podlem delu, ki ga izvršuje umazani »Narod«? Kdor si je ohranil čut honetnosti in rodoljublja, izvolitve v tak odbor ne more sprejeti! Mi jih bomo klicali na odgovor za vse, kar bo počela ta žalostna stranka!

— **Bolezen med konji.** V Novivasi na Blokah konstatiralo se je, da je baje po živinozdravniku smrkvost pri konjih. Ker so ti konji prišli v dotiko s konji okolice Loške in Cerkniške, se je bati večje kontumacije.

— **Radeckijev veteran umrl.** Iz St. Vida na Dolenjskem se nam piše: Umrl je dne 27. t. m. Jurij Rovansk, posestnik v St. Vidu, v starosti 81 let. Rajni se je vdeležil bitke za Radeckija pri Custoci ter bil najstarejši mož v vasi. Počivaj v miru!

— **Poštna vest.** Dne 1. aprila t. l. izroči se prometu interurbana telefonska proga št. 3684 z novo priključenimi telefonskimi centralami Tržič na Primorskem, Gorica in Kormin. Promet te nove telefonske proge raztezal se bo v smerih označenih v sledečem izkazu, kjer so navedene tudi pristojbine, določene za navaden telefoničen pogovor, ki traja tri minute.

— **Podzemni tok Hublja,** mejnega potoka med Kranjsko in Goriško preiskujejo člani Ajdovsko-Vipavske podružnice. Prvikrat so prodrli 102 m daleč. Natančneje poročilo nam je obljubljeno.

— **Užiganje min za daljavo brez žice-zveznice.** Na podlagi poizkusov brezžične telegrafije so na Dunaju iznašli pripravo, s katero je mogoče užgati mine na daljavo brez uporabe kake žice-zveznice. Novo iznajdbo bodo poizkušali že pri prihodnjih vajah na morju.

— **Stavka zidarjev proti zidarskim mojstrom.** Zidarji v Zagrebu so sklenili stavkati, nakar so zagrebški zidarski mojstri sklenili, da vse zidarje odpuste od dela. 1400 zidarjev je sedaj v Zagrebu brez dela.

— **Plazove v Vratih,** ki držijo s Triglavom in sosednjih strmin, je lahko občudovati ob lepih solnčnih dneh od devetih do ene popoldne od konca marca in še ves april. Priti je že zvečer v Mojstrano, tam prenočiti in drugi dan se odpraviti že zgodaj, če je mogoče, do Aljaževega doma.

— **V divjaški vilenici** (Cesarjeviča Rudolfa jami) bo veselica na velikonočni ponedeljek dne 16. aprila ob sijajni razsvetljavi.

— **Cerkljanska deputacija pri goriškem knezonadškofu.** V ponedeljek ob 10. uri predp. se je predstavila prem. knezonadškofu pod vodstvom župana g. Ant. Kosmacha, deputacija cerkljanske občine, da mu izroči diplom častnega občana, katerega je prem. knezonadškof od svojih domačinov z veseljem vsprejel. Diplom je delo domačina in samouka g. Mihe Kosmacha, uslužbenca pri kranjski deželni vladi v Ljubljani in brata županovega. Ogledali so si ga nekateri strokovnjaki, ki so povedali, da je v vsakem pogledu krasno delo.

— **Nameravana preosnova pri dež. bramb.** Poročajo, da dobe dež. brambovci na prepasnem jermenu v najkrajšem času sličnega orla, kakršnega imajo že dolgo časa v skupni armadi.

— **Ameriške novice.** Umrli je v bolnici v Allegheny v mladi dobi gđč. Katarina Lisec. Doma je bila iz Grivaca pri Kostelu pod Kočevjem. — Zaprlji so v Ameriki Dragotina Sertiča, ki je osumljen, da je umoril gospo Ivanu Naglič. Potovala je z železnico k svojemu soprogu v Le Compte, a na potu je bila v Shreveportu umorjena. — Prvo slovensko novo mašo v New Yorku bo obhajal Slovenec Al. Leo Blaznik, ki je doma iz Ljubljane.

— **Porotno zasedanje v Gorici** se prične 21. maja.

— **Pet na enega.** V Mirnu pri Gorici je v gostilni pet rokodelcev napadlo Franca Ciana in ga hudo ranilo. Cijan pravi, da so se vrgli nanj brez povoda. Junaki so tile: Rebek, Marušič, Pavlin, Fratrik in Tomšič, vsi 20letni mladeniči.

— **Mednarodni dijaški kongres** se bo vršil 21. aprila v Milanu in bo trajal tri dni. Vdeležba je mogoča samo dijakom višjih šol in profesorjem. Politika in religija bosta na kongresu izključeni; razpravljalo se bo samo o socialnih in naučnih vprašanjih.

— **Nove stavke.** Iz Reke se nam poroča, da se pripravljajo delavci na novo stavko. Stavili so delodajalcem zahteve, na katere zahtevajo do četrta odgovora. Delavci izjavljajo že zdaj, da so popustili kolikor največ je bilo mogoče. — Iz Halleja javljajo, da so pričeli tam stavkati rudarji. Število stavkajočih znaša tri- do štiritisoč.

— **Umrl** je včeraj v Przemyslu c. in kr. topničarski stotnik g. Valentin Matajč.

— **Očetu je zažgal** po neprevidnosti z žveplenkami štiri leta stari Mihelčič v Kozarščah okraj Logatec. Ogenj je napravil škode 1600 K.

— **Osebnosti.** Geometer g. Ferdinand Hansy je prestavljen z Jesenic v Windisch Garsten, adjunkt pri žel. prometnem uradu v Trbižu g. Franc Schwaiger je prestavljen v Ljubljano, na kolodvor v Kranj pa prideta gg. Leopold Ruard in J. Majdič.

— **Iz Gorij.** Bralno društvo v Gorjah izreka tem potom najlepšo zahvalo gospej Hofbauerjevi iz Ljubljane, za darjane društvene znake odboru ter to domačo tvrdko najtopljeje priporoča. — Danes 25. marca, bil je ustanovni shod mlekarne. Pristopilo je 26 članov. Dalje ustanovni shod strelskega društva oglasilo se je 32 mladeničev.

— **Suroveži.** V nedeljo, dne 11. t. m., so prišli bratje Ivan, Franc in Andrej Rotar

v gostilno Marije Čop na Zirovnici in se tam začeli pripraviti z nekim fantom, potem pa z gostilničarko, slednjič so okoli pol devetih zvečer brez povoda napadli dva domov se vračajoča fanta, in sicer Antona Legata in Matevža Baloha ter ju začeli tepsti. A pametni mora jenjati in zato sta rajši odšla domov. Sicer pa bode postavna oblast ukrenila, da se ne bode človeku na cesti ali v službi treba bati napadov. Ti fantini so se spravili tudi na duhovnike in jih zaničljivo zmerjajo, češ, da ni na svetu h., ampak da je le far h. Če ne bode konec, bomo še več izpregovorili.

— **Samoumor.** V Trstu se je zastrupil v gostilni »Alle due ruote« neki Ivan Viviani. Vzrok je beda.

— **Svarilo.** V zadnjem času se je pripetilo več slučajev, ki kažejo, da občinstvo, ki se vozi po železnici, ali ne pozna ali ne uvaža v § 22., št. 3. železničnega obratnega pravilnika z dne 10. decembra 1892, drž. zak. št. 207, obseženo prepoved, vsled katere se »predmeti, s katerimi bi se mogle poškodovati osebe ali stvari, ne smejo metati iz vozov«. Ker bi neizpolnjevanje te prepovedi lahko imelo za posledice težko telesno poškodbo ali celo smrtno pokvarbo oseb, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko naročila vsem c. kr. okrajnim glavarstvom na Kranjskem in mestnemu magistratu v Ljubljani, naj na primeren način opozore prebivalstvo na obstoječo prepoved in na možne posledice, ko bi se ta prepoved ne izpolnjevala.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani razpisuje na peterorazredni deški ljudski šoli »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« pri Sv. Jakobu v Trstu službo druge moške učne moči z definitivnim nameščenjem. Definitivno nameščen učitelj dobiva na leto 1400 kron plače in 500 kron stanarine ter ima pravico do osem petletnic po 200 K. Nekolekovane, a pravilno opremljene prošnje naj se pošljejo najdlje do 25. aprila 1906 pod naslovom: »Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«. Službo bo nastopiti začelom školskega leta 1906/1907.

— **Novi leseni most čez Krko** pri Dolenjem Polju pri Toplicah je gotov in prometu izročen.

— **Nov avtomobil.** Avtomobil na par, ki prevozi 200 km. na uro, je najnovejše delo. Ta avtomobil je podoben ladjici. Ako pomislimo, da naši brzovlaki vozijo 60 do 80 km. na uro, si lahko predočimo velikansko brzino tega novega avtomobila.

— **Originalni način varanja.** Oblasti v Lugosu na Ogrskem so brzojavile redarstvu na Reki, naj aretira nekega Alberta, če bi prišel slučajno tja. Pravi, da je »Samarin«, izgnan-redovnik iz Francije, visoke postave in hodi okoli v redovniški halji. Med ljudmi pobira denar pod različnimi prevezami.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje »krščansko-socialne zveze«.** Včeraj teden je predaval prof. dr. M. Opek a o vprašanju: Ali imajo živali razum? Pojasnoval je z raznimi zgledi iz živalstva, da vlada sicer povsod velika smotrenost, da pa vendar živali same nimajo razuma. Kakor je prečudno smotreno delovanje čebel in mravelj, tako pa se mora človek tudi čuditi, da na drugi strani pri najpreprostejših stvarih ne kažejo nobene razsodnosti. Živali same nimajo uma, pač pa vlada v vsej prirodi Um, misel Stvarnikova. — Dvorana je bila polna in poslušalci so z zanimanjem sledili poučnemu predavanju. — Včeraj je jako zanimivo predaval g. dr. J. Jerš e o turških vojskah na Slovenskem. Predavanje se bo prihodnji terek nadaljevalo.

lj **Senzacionalna znamenitost za Ljubljano.** Velik napredek na polju iznajdeb ustvaril je v največjem času aparat, kateri je, ko se je o njem zvedelo, vzbudil velikanski hrup in brezimno pozornost. Ta aparat je »Electro-Kinoskop« (»Kinetograph«) za gledišča takojimenovanih živih slik. V nekaterih večjih mestih domačin in tujih dežel nahajajo se vže te senzacionalne razstave, ki so si pridobile in si zavarovale splošno priljubljenost in privlačnost. Tudi Ljubljana dobi v najkrajšem času to znamenitost. — Tukajšnji za umetnost vneti fotograf, g. Davorin Rovšek, ustanovil bode v Ljubljani stalno gledišče za žive slike. On je že v posesti velikanskega in najboljšega »Kinematografa« (Theatroskop), katerega skrajno točno deluje in s pomočjo katerega se bode izvajali sijajni glediški prizori. Ne le domače slike, tuje dežele in šege, prizori iz zgodovine, fantazije, pravljice in bajke, temveč tudi celotne glediške igre predstavljale se bodo v glediški razstavi g. Rovška, kateri se ni ustrašil ogromnih stroškov, preskrbeti si aparat, ki bode za Ljubljano trajna znamenitost I. reda. S prvimi predstavami pričelo se bode v najkrajšem času ter se vže sedaj pripomni, da se bodo odmorili med posameznimi točkami programa »Electro-Kinoskopa« izpolnjevale s skazovanjem najboljših in najlepših skioptičnih zračnih slik (Nebelbilder), na kar p. t. občinstvo opozarjamo.

lj **Amerikanski cirkus Buffalo Bill** bode, kakor smo včeraj poročali, igral v Ljubljani dne 16. maja. Priredil bo ta dan v Ljubljani Dve predstavi. Cirkus bode imel 500 konj in vsa najrazličnejša človeška plemena. Reklamni oddelek obstoječ iz 25 mož z reklamnim vozom, v katerem se nahaja parni kotel za hujanje lepa, pride dne 1. maja v Ljubljano ter se bode nastanil v hotelu »Ilirija«. Hotelir v »Iliriji« je že 24. marca sklenil dotično pogodbo. Ravno isti dan je pogodbo sklenilo prvo Kranjsko reklamno podjetje V. K. Nučič, ki je prevzelo vso reklamo za Kranjsko. Pogodbo je sklenil tudi prevoznik g. J. Pukelstein, ki bode dal pod vodstvom V. Nučiča pet dvoprepriženih vozov. G. J. Zakotnik bo po Nučičevem naročilu postavil

360m² velikih lesenih ograj, kakor hitro bo sklenil g. Nučič pogodbo za prostore.

lj **Glas iz občinstva.** Iz trnovskega predmestja se piše: Najlepšo (?) ograjo okrog svojega posestva ima gotovo brez dvoma na Kranjskem g. Dobrlet v Korunovi ulici, kjer si jo lahko vsakdo ogleda in občuduje. Kdor si jo bo prišel ogledat, ga opozorimo na to, da je Dobrletova ograja tista, iz katere štrle trohnele deske na vse strani. Na vrtu, kateri je ograjen s to ograjo, stoji lesena, skoro razpala uta, spomin na ljubljanski potres, ker so prenočevali takrat v njej ljudje. Torej tudi nekaka ljubljanska zanimivost.

lj **Vremenska hišica.** Zadnja dva tedna instrumenti ne funkcionirajo točno v nji. Včeraj so dali uro popraviti, barometer samobeležnik je skoraj vsak teden za par ur zadaj, ker niso listi za beležke prav pritrjeni, vsa naprava pa upije — z eno besedo — po primernejšem prostoru, t. j. na prost svet ob periferiji mesta!

lj **Konj in voz brez gospodarja.** Včeraj zjutraj, ob eni uri je ustavljen železniški čuvaj Mihael Voje na prelazu dunajske ceste v voz upreženega konja, ki je pripeljal od sv. Krištofa brez gospodarja. Na vozu so našli dva dežnika, dve konjski odeji. Kaj se je zgodilo se še ne ve. Konja so oddali v hlev pri »Bavarskem dvoru«. Lastnik naj se oglasi pri mestni policiji.

lj **Zanimiva iznajdba.** Opozarjamo da je g. Jos. Weibl ključarski mojster v Ljubljani, ker je večkrat bral »Vlom v cerkvene pušice« (nabiralnike) in ker so njemu znane zapore od večjih ognjevarnih blagin, se je potrudil in sestavil cerkveno pušico, vse iz kovane železa, tako da ne more nihče nič ven vzeti. Ako je tat noter silil se pokaže znamenje na vidnem kraju, iz vitrihom odpreti sploh ni mogoče in vlom viden. Na to je imenovan že tudi dobil austro-ogrski patent. Več pove v kratkem v inseratu in izdaji posebnih tiskovin.

lj **Osramočena radovednost.** Nekemu tukajšnjemu krojaškemu mojstru se je pripetilo par dni pred štrajkom krojaških pomočnikov zvečer, izvanredno iznenadenje. Pri njemu je posloval pomočnik, ki je bil silno radoveden in nezaupljiv. Domneval si je, da mojster, po raznih železnih žicah posluša pogovore v delavnici. Da bi se pa sam prepričal, kakšno mnenje ima mojster o njem, ter na svoje ušesa poslušal razgovor, zlezal je v predal pod pokrito posteljo, ktereja je pustil le toliko odprtega, da je mogel dihati ter čakal, da pride mojster v delavnico. Mojster je prišel čez kake pol ure, a ne se o delavcu razgovarjal, pač pa iskal neko desko iz dna gorenje postelje. Ko je pa mojster s pripomočjo vajenca žimnico odstranil, plane skriti delavec navzgor in se zadere: »No, kaj bo pa zdaj?« Mojster, ki je bil najbrže o pomočnikovi taktiki poučen, je mirno odgovoril: »Nič, a rečem vam, da ste vi za mene premlad ptič, ki ima še prerumen kljun; če vas ni volja delati, lahko odidete!« In res jo je osramočeni radovednež popihal.

lj **Mlada goljufica.** Pred tremi dnevi dopoldne je prišla neka mlada, čedno oblečena deklina s klobukom na glavi v gostilno »Prešernov hram« v Rožnih ulicah. Zahtevala je zajuterk. Ko je pojedla in popila, zahtevala je še en liter najboljšega vina, katerega je tudi dobila. Ko pa se je natakarcica kasneje vrnila v sobo, katero je za kratek čas zapustila, popihala jo je deklina, ne da bi plačala. Kakor se je poizvedelo, je prišla v Ljubljano iz Celovca, kjer so njeni starši.

lj **Splašen konj.** Danes dopoldne se je v Knaflijevih ulicah splašil konj izvoškega št. 10 in dirjal po Knaflijevih ulicah do stavbišča vile André, kjer se je ustavil. V kočiji je sedel en potnik. Velika sreča je, da se kočija ni zadela ob noben kostanj, ki jih je tako veliko tam.

lj **25-letnico praznuje** Josip Bednarik, rekviziter »Dramatičnega društva«, odkar raznaša po Ljubljani gledališke liste. Njemu pač ne bo mogel nihče očitati, da ni storil dovolj korakov za slovensko gledališče. Naj bi še mnogo let ostal čvrst!

lj **Skrajna surovost.** V novem Vodmatu so ustanovili leta 1902 na naselbini »Slovenskega delavskega stavbenega društva« tamonjšni naselniki svoje bralno društvo. Vendar je moralo društvo svoj obširni delokrog pred leti omejiti vsled sovraštva nasprotnikov. Društvo preskrbuje vestnim članom društva, da dobé cenejše dobro berivo in časopise. Stari nasprotnik društva pa ne miruje še zdaj. V nedeljo ponoči okrog 10. ure izbudi iz spanja ropot na ulici mirne prebivalce hiše, kjer je nastanjeno bralno društvo. Najbrže se je zlikovec iz kacega osebnega sovraštva do posetnika hiše, hotel znositi nad vodnjakom Slov. delavskega društva. A ker se mu to ni posrečilo, spravil se je nad ubogi napis Vodmatskega bralnega društva, ki je na hiši posestnika g. Ljudevita Kluna ter ga je vrgel dol, in pri tem so se ubile šipe. Dogodek naznanil je predsednik društva tamonjšni žandarmeriji, da stvar naznani sodišču, ki naj nasprotnike društev uči olike.

lj **Socialno-demokratska stavka krojaških pomočnikov** se v Ljubljani nadaljuje. Iz krogov krojaških mojstrov se nam piše: Nekateri klepetavi socialnidemokrati so se izjavili, da je namen stavke uničiti v prvi vrsti III. krojaški razred: male mojstre. To so torej socialni načrti socialne demokracije! Vsekakor ima »Slovenec« prvi članek prav, naj bi krojaški pomočniki napravili red v tistih delavnicah kjer ga ni, ne pa vse krojaške pomočnike hujskati v boj. Krojaškimojstri, ker so se učili tudi obrta, delajo sedaj sami in bodo srnkam postregli kolikor bo le mogoče. Popolnoma vsi krojaški pomočniki ne stavkajo, kar je dokaz, da se vsi ne strinjajo s koruptivnimi nameni socialne demokracije. Po nekaterih delavnicah dela par pomočnikov. Krojaški mojstri smo danes poslali na magistrat deputacijo, ki je odločno zahtevala, naj policija odstrani hujska-

joče socialno-demokratske straže pred delavnicami. Te straže so tako predrzne, da so tudi včeraj prišle celo v delavnice nadlegovat in hujskati. Veliko besedo pri socialno-demokratskem štrajku ima znani Praček, ki nikdar ne dela. Ta mož bo finale soc. dem. krojaškega štrajkarskega plesa težko dobro izpeljal, naj mu tudi pomaga soc. demokratski agent Igle z Dunaja.

lj **Nov občni zbor »Naše zveze«.** Vsled delne izpremembe društvenih pravil na ustanovnem občnem zboru in male formalne napake vršil se bode čez nekaj dni redni občni zbor tega uradniškega društva. Edina dežela, v kateri je uradniški stan brez vsake organizacije, je samo Kranjska!

lj **Zidarska dela v Ljubljani.** O dveh stavbah, kjer so pričeli zidarji svoje delo, smo že poročali. Preostaje nam še objaviti zadevo o letošnjih stavbah sploh. Priprave za letošnjo stavbeno dobo v Ljubljani so že kacic štirinajst dni v tiru. Dovaža se material in vsprejemljejo se delavci po podjetnikih. Vse pa vendar kaže, da je s koncem prvega decenija po potresu tudi stavbena podjetnost oziroma navdušenost pri nas jela pojenjavati, saj imamo novih hiš in prostornih stanovanj v Ljubljani zdaj že toliko, kakor v kakem velikem dunajskem ali praškem okraju. A praktičnega seveda malo, in zato se je le čuditi, da so ta stanovanja z malo izjemo vsa oddana. Večina stanovanj ozir. hiš donaja 5 do 6%, torej precej lep donesek. No, drugače bi gospodarji gotovo ne bili novih hiš zidali! — Letos pa nastane nekaj odmor. V mestu se bo zgradilo namreč, kolikor je dozdej znano, le troje javnih in petero privatnih poslopij. Delavec je zdaj komaj prva stotina v Ljubljani. A prihodnji teden se prične že delo na vseh stavbiščih. Med zimo so imeli v dograjenih hišah posla: mizarji, tesarji, ključarji, steklarji, in slikarji. Zdaj prično pa zidarji, in sicer: v podaljšanih Škofjih ulicah prično graditi za I. Kokalja dvonadstropno hišo; nekdanjo Tomčevo, sedaj Turkovo hišo v Streliških ulicah bodo predelali in popravili. Na parcelah med Poljansko in cesto na Kodljevo zgradi A. Vrhovec pritlično hišo z gospodarskim poslopjem. Na Predovičevem posestvu na Selu prične židovska trvdka graditi znano tovarniško poslopje. Pred Kolezijo sta dve dograjeni hiši za ometati in osnažiti. Na tem svetu so vse hiše vlažne, ker so premalo zidovje razsušili! Zidarski mojster Jakob Accetto bo zgradil poleg svoje nove hiše na Škofijskih parcelah še gospodarska poslopja. V poslopijih nemškega viteškega reda so adaptijska dela večinoma že dovršena. Temelj za gimnazijsko poslopje prično kopati koncem aprila, ker se mora prej odpeljati material in prst ter svet znižati. Dvoje šolskih poslopij misli mestna občina zgraditi letos; kedaj se z delom prične, ni še določeno. Pri brambovski vojašnici prično z ometom, ko nastane ugodno vreme in ko dobi trvdka dovolj delavcev; na ljubljanskem polju zgrade tekem poletja brambovsko municijsko skladišče.

lj **Knjigovodski tečaj „Slov. kršč. socialne zveze“** zaključil svoja predavanja prihodnji petek t. j. 30. t. m. ob 8. uri zvečer z javno preizkušnjo, h kateri vabi vse one gospode, ki se zanimajo za ta tečaj in sploh za delovanje naše zveze. O uspehih in delovanju tečaja bomo poročali po preizkušnji.

lj **Sneg** naletava zopet danes popoldne.

lj **Umri** je danes ponoči vpokoj. stotnik g. Jožef Nauta, ki se je v ponedeljek na pokopališču ustrelil.

lj **Šala ni vselej dobra.** Včeraj pop. je hlapec Franc Kralj obiral z nožem v neki tukajšnji restavraciji kost. Natakarski vajenec Leopold Kačič mu je hotel pomagati s tem, da mu je hotel potegniti kost iz roke. Pri tem se je pa Kačič zadel ob nož in si prerezal za pestjo žile. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

lj **Ušli** so včeraj trije fazani, Kdor jih bi vjel, naj obvesti tukajšnjo policijo. Lastnik je obljubil nagrado.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 90 Slovencev. 330 Poljakov, 74 Makedoncev in 18 Hrvatov.

lj **Vinska pokušnja** v deželni kleti bo jutri od 8. do pol 10. ure zvečer.

Razne stvari.

Najnovejše.

Priznanje na smrtni postelji. Pred desetimi leti je bila umorjena v Pragi zlatarka Ivana Gollerstepper. Preiskava je dognala, da je izvršil umor Ontrata, pomagal pa da mu je neki Pravda, kar je Ontrata tudi odločno potrdil. Prvi je bil obsojen na smrt, a potem pomiloščen, Pravda pa je bil obsojen v 12-letno ječo. Te dni pa je Ontrata umrl in pred smrtjo se izpovedal, da pri umoru Pravda sploh ni bil navzoč, ampak se je mudil tačas kot straža zunaj na ulici. Pravdo je prosil naposled sam zelo skesano oproščenja in nato umrl.

Stremiti otroki vred skočila v vodo je v hipni blaznosti neka žena v Schaffhausenu na Nemškem.

Trafikanta Kunca je napal v prodajalnici v Lvovu neznan tujec, ga nevarno poškodoval na glavi, vzal iz predala 80 kron in zbežal. Kunca so odnesli v bolnišnico.

Zrtev svoje iznajdbe. V New Yorku je iznašel neki Mitchell Young aparat, ki bi zabranil na ledu utopljenje, če bi se ta slučajno udril. Young je pri poizkusu utonil, tako da je prišel z glavo naprej pod led.

Bolezen otrpnjenja tilnika. V Pragi se je pojavila bolezen otrpnjenja tilnika. Doslej je obolelo na tem sedem oseb, dve osebi sta umrli.

Chamberlain je nevarno obolel. Samoumor ženske. Soprog vsled nenravnosti obsojenega dunajskega prof. Beerja se je v Mont Reu ustrelila. Oškodovani francoski vrtarji. V zahodni Franciji je nov sneg napravil velikansko škodo na vrtovih.

Društva.

Rdeči križ. Redni občni zbor dež. in gospenjega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko bo dne 30. marca 1806 ob 6. uri zvečer v knjižnici c. kr. dež. vlade (II. nadstr.) Bleiweisova cesta.

Izpred deželnega sodišča.

V konkurz je prišel krojač Janez Sušnik v Kamnu. Sodnija ga je obsodila na 14 dni zaradi velikih in neplačanih dolgov.

Ure ni pustil zarubiti delavec na Javorniku Jakob Barbarini in je pahnul sodnijskega slugo od sebe. Obsojen je na pet dni ječe.

Vojaški službi se je odtegnil Jakob Mrak iz Zirovskega vrha in odpotoval svojočasno v Ameriko. Zdej se je vrnil in sodni dvor mu je priznal 11 dni zapora.

Vsled prizadete telesne poškodbe je obsojen Miha Zupan, dninar iz Šmartna na pol leta ječe.

Bodočnost volilne reforme.

Dunaj, 28. marca. Neki mladočeški politik se je izjavil, da smatra za gotovo, da bodo Poljaki, veleposestniki in Vsenemci radi volilne reforme izvajali tiho obstrukcijo, da bi reformo zavlekli. Tako bi bilo izključeno, da bi volilna reforma bila do velikih počitnic napravljena. Nasprotniki volilne reforme pa s tem še ne dobe svoje igre. Krona ne pusti pastí ne vlade, ne volilne reforme. Zbornica bo tako delovala tudi preko velikih počitnic, da ubije vsako obstrukcijo ali bo pa volilna reforma oktroirana.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 28. marca. Vsenemški poslanec Herold je danes vložil nujni predlog za izprijembo ustave. Nato je zbornica razpravljala o nujnem predlogu glede izločitve Galicije. Prvi je govoril Kramar, ki je dejal, da so Vsenemci vložili predlog le zato, da bi zavlekli volilno reformo in da bi se večina v državnem zboru po izločitvi Galicije izpremenila Nemcem na korist. Nato so govorili grof Dzieduszycki, Wasilko, Stürgkh, nakar je bila debata zaključena. Ker je nemška napredna stranka izpremenila svoj včerajšnji sklep in dala svojim članom svobodo pri glasovanju, predlog ne bo dobil niti navadne večine.

Dunaj, 28. marca. Ko je bila debata o izločitvi Galicije sklenjena, sta govorila glavna govornika Stranjsky in Schalk. Poljak Wilk je predlagal poimensko glasovanje, kar pa ni bilo dovolj podprto. Nujnost Schönererjevega predloga je bila sprejeta s 154 proti 135 glasovi, a ne s potrebno dvetretjinsko večino. Nato je Wolf predlagal, naj se vrši poimensko glasovanje o njegovem enakem predlogu. To je bilo dovolj podprto in se glasovanje po imenih sedaj vrši.

OPERIRANA NADVOJVODINJA.

Dunaj, 28. marca. Operirana nadvojvodinja Marija Jožefa se dobro počuti.

OGRSKI MINISTRI PRI CESARJU.

Dunaj, 28. marca. Danes je cesar sprejel v avdijenci ogrskega ministerskega predsednika in justičnega ministra. Oba ministra sta se izjavila, da se vladar glede novih volitev še ni odločil.

PISMENA TAJNOST NA OGRSKEM ODPRAVLJENA.

Budimpešta, 28. marca. Minister trgovine Vörös je izdal naredbo, da imajo sodišča, državna pravdnikstva in policija pravico zahtevati od poštinih uradov podatke o poštinih pošiljateljih, pismih, depešah, novinah, katere gotove osebe pošiljajo ali sprejemajo in da smejo te oblasti tudi same take stvari pregledati v poštinih uradih. Nadalje je določeno, da o eventualnih zaplenah pism, depeš itd. ne sme obveščen biti niti odpošiljatelj, niti adresat. S tem je pismena tajnost na Ogrskem takorekoč odpravljena. Politiki ne bodo sigurni, ako jim bo pismo došlo na določeni kraj.

POGREB POROČNIKA EHRHARDTA.

Budimpešta, 27. marca. Včeraj je bilo ekshumirano truplo degradiranega častnika Ehrhardta ter bo danes v sredo 28. t. m. slovesno pokopano v častniški opravi.

NOVE VOLITVE V HRVAŠKI SABOR.

NOVI ZAGREBSKI ŽUPAN.

Zagreb, 28. marca. Govori se, da bo hrvaški sabor po Veliki noči razpuščen in da bodo nove volitve konec junija. — Za zagrebskega župana bo skoro gotovo izvoljen Vladimir Krešič. Dr. Amruš postane nadnačelnik v V. čl. razredu.

VZROK NESREČE V COURRIERESU.

Pariz, 28. marca. Oblasti nadaljujejo preiskavo o nesreči v Courrieresu. Neki delavec je sedaj izpovedal, da je požar nastal v nekem rovu, v katerem rudarji niso več kopal premoga, ampak se je ta rov rabil za skladišče ne več rabnega lesa, namestu da bi se tak les spravljaj iz rudnika. Požar je nastal po nepreviđenosti nekega delavca, ki je imel pri lesu opraviti.

ZOPET DEMONSTRACIJE V BUKAREŠTU.

Bukarešta, 28. marca. Včeraj zvečer so se tu dijaške demonstracije ponovile. Na višje povelje se policija ni vmešavala. Dijaki so poslali na francoski konzulat deputacijo,

ki je izjavila, da demonstracije niso naperjene proti Francoski.

MAROŠKA KONFERENCA.

Washington, 28. marca. Tukajšnji vladi je došlo poročilo, da se je pri maroški konferenci doseglo soglasje v vseh točkah.

„SLOVENEČ“ se prodaja

odslej v naslednjih tobakarnah, ozir. trgovinah:

V Ljubljani:

Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovro, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Česnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Kristina Weinert, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Marije Terezije cesta 14; Kališ Alojzij Jurčičev trg 2; Kanc Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agneza, na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4; Omejc Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija, Gosposke ulice 11; Sušnik Josipina, Rimska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran., Pred škofijo 12; Tenente Rud Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52 Gražar Ivan, Sv. Martina cesta; Hotel „Union“.

Tržne cene v Ljubljani

Tedensko poročilo

dne 24. marca.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1.48	100 kg pšen. m. št. 0	28.70		
„ II. v. „	1.28	„ „ „ „	1.25	30	
„ III. v. „	1.20	„ „ „ „	2.27	70	
Telečje meso „	1.28	„ „ „ „	3.26	50	
Prasičje „ sveže „	1.40	„ „ „ „	4.25	—	
„ prek. „	1.60	„ „ „ „	5.23	20	
Koštrunovo meso „	1.08	„ „ „ „	6.21	30	
Kozljč „	1.60	„ „ „ „	7.19	70	
Jagnje „	1.40	„ „ „ „	8.12	60	
Maslo „	2.40	koruzne moke	18	—	
„ surovo „	2.20	ajdove „	33	50	
Mast prasičja „	1.60	Fižol, liter „	—	28	
Slanina sveta „	1.52	Grah, „ „	—	32	
„ prekajena „	1.60	Leča, „ „	—	36	
Salo „	—	Kaša, „ „	—	22	
Jajca, štiri „	—	Ričet, „ „	—	14	
Mleko, liter „	—	Pšenica „ 100 kg	18	—	
„ posneto „	—	Rž „ „	5	—	
Smetana sladka, lit. „	—	Ječmen „ „	16	—	
Kisla, „ „	1.70	Oves „ „	18	—	
Med, kg „	1.2	Ajda „ „	15	—	
Krompir, 100 kg „	4.40	Proso, belo „	15	—	
Piščanec „	1.70	„ navadno „	17	—	
Golob „	60	Koruza „	16	10	
Raca „	2.40	„ bosenska „	16	—	
Gos „	6	—	—	—	

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, šrednji zračni tlak 736 0 mm

Dne	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
27	9 zveč.	725.4	5.3	sl. vzh.	jasno	0.0
28	7. zjut.	726.2	4.1	sl. szah.	obl.	—
	2. pop.	729.6	1.4	sr. jvzh.	sneg	—
Srednja včeraljšnja temp. 5.0°, norm. 5.8°						

Vsa potra naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je najin iskreno ljubljani brat, gospod

Valentin Matajc
c. in kr. topničarski stotnik

včeraj 27. t. m. po mučni bolezni umrl.
Pogreb predraga pokojnika bo v Premyslu jutri ob 3. pop. 677
Ljubljana, 28. marca 1906.

Karol Matajc, nadučitelj. Frančišek Matajc, trg. sotrudnik.

Pomočnik

pošten in marljiv se sprejme takoj v večji trgovini na deželi. Specerist ima prednost. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. 657 3—1

2 urarska pomočnika

675 2—1 se takoj sprejmeta pri

F. P. ZAJEC, urar, Ljubljana.

Brez konkurence je bodisi kar se tiče blaga ali cen

Angleško skladišče oblek v Ljubljani

Glavni trg št. 5

brez podružnice.

Kar doslej ni bilo mogoče, je odslej mogoče! Še nikdar po tako nizki ceni.

- I površnik za gospode ali ulster „ „ 6.—
- I najnovejši moderni dolgi paletto za dame „ „ 5.—
- Obleka za dame najnovejšega kroja ali 1 meter dolgi paletto „ „ 4.—
- I moška obleka ali ha velok „ „ 3.50
- I suknena obleka za dečke „ „ 2.50
- I višnjevi naramniki z rdečo naglavnico (kapuco) za dečke v poljubnih velikostih „ „ 2.—
- Haveloki za dečke in deklice, jopiči, volnena krila kakortudi elegantne lahke jopice (bluze) v vsakojakih barvah „ „ 1.50

- Suknene hlače, najno večje obleke za dečke in gospode, modni klobuki „ „ 1.20
- Moderni klobuki, pique telovniki, srajce, oprava za dečke, obstoječa iz: hlače, vesljaškega telovnika in čepice „ „ 1.—
- Kostumi za tri do desetletne otroke „ „ 0.90
- Otroški klobuki, obleke za prati, telovniki s pasom za gospode, jopiče „ „ 0.50
- Čepice, kravate, Moire-pasi za dame, slamniki „ „ 0.20
- Najnovejši klobuki in kr. komorne in dvorne klobučarne P. & C. Habiš na Dunaju „ „ 4.—

Vsi predmeti so najokusneje izgotovljeni. Velika izber finega angleškega in francoskega sukna za obleke po meri, ki se na Dunaju in v Berlinu po najmodernejšem kroju hitro izgotavljajo. Velepospovostanem

670 3—1

O. BERNATOVIČ.

V. BAN

izdelovatelj vozov

Ljubljana, Dunajska cesta 31

Priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih in obrabljenih

v ô z od navadne do najfinejše izdelave po najnižjih cenah. 674 17—1

Popravila se izvrše najtočneje.

Sprejmejo se tudi **3 učenci** za sedlarsko obrt.

Spretna šivilja in učenka

se takoj sprejme.

Mestni trg 3, II. nadstropje. 669 2—1

Izrjenemu trgovskemu vrtnarju

se nudi prilika, da si ustanovi stalen, dober zaslužek, ako vzame v najem

večji rodoviten zelenjadni vrt

s 50 okni za gredičnjake (Mistbeefenster) v nekem solnčnem kraju blizu železniška postaje, nedaleč od Ljubljane. Najeminski pogoji zelo ugodni. — Ponudbe pod šifro 676 na upravnistvo tega lista. 676 2—1

Za 6000 pragov bukovega lesa

(švelerjev)

se dá v posekanje. Les je lep, dolg in popolno brez grč. Več pové Anton

Kržišnik, posestnik Bukov vrh 26, p. Poljane nad kofjoliko. 671 2—1

Oklic,

A. I. 113/6
12

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek I.

naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 9. marca 1906 brezoporočno umrlega **g. KAROLA JANUŠ, zlatarja** iz Ljubljane, Rožne ulice št. 21, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev 673 3—1

dne 13. aprila 1906, dopoldne ob 9. uri

ali pa naj do tega časa vložijo pismo svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice. razen v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I., dne 26. marca 1906]

Važno za gospode.

Radi prenovitve prodajalne se prodajo nastopni predmeti po nakupni ceni: srajce za gospode, bele in barvane, nočne srajce, hlače, ovratniki, manšeti, najboljši izdelek, srajce za turiste, normal perilo, žoki, rokavice, robci, kravate, najlepši in najelegantnejši vzorci. 678 6—1

Čudovito po ceni.

Poštarne pošiljatve od K 20.— višje franko.

Karol Recknagel

Ljubljana, Mestni trg 24.

Reducirane cene.

Resnica o shodu narodnonapredne stranke.

O tem žalostnem shodu prinaša zagrebški »Obzor« obširno izvirno poročilo, ki je jako zanimivo za presojanje položaja v liberalni stranki. Iz poročila posnemamo nekaj točk dobesedno. »Obzor« piše:

»U nedelju obdržan je v ljubljanskem Narodnem domu« sastanak narodnonapredne stranke, o kojem se može reći: Partium montes, nascitur ridiculus mus. Bila je to žalostna slika žalostnih prilika u kranjskoj liberalnoj stranci, koja jest bez programa, bez organizacije, bez ideja in bez rada. Od 2500 pozvanih pouzdanika je došlo jedva 400 ljudi, među tima najmanje 300 takovih, koji se s politikom bave jedva pasivno, a nipošto aktivno kao vodje ili kao agitatori. Eksekutivni odbor liberalne stranke imao je već dulje mjeseci nalog, da revidira i u modernom, naprednom, demokratskom i socialnom smislu reformira program zadnjeg pouzdaničkog sastanka liberalne stranke (pred 12 godina), a taj odbor nije sve te duge mjesec učinio baš ništa, jer se nije sastao ni jedan put. Klerikali osvajaju lukavo na svim krajevima. Pozicija za pozicijom pada pred silnim navalama vrlo organizovanih kršćanskih socijala; Gorenjska i Koruška pomalu izgibaju u moru niemstva i klerikalizma, sve bježi iz liberalne stranke; mladji naraštaj revoltira glasno i navaljuje bjeno u svojim organima na liberalno vodstvo, a to vodstvo se ne miče, nego spava i apatično dalje svoj smrtonosni san. Treba bi bilo misliti na puteve i sredstva, koji će spasiti narod i koji će ga osloboditi krivih demagoga, a vodje se bore međju sobom za unosna mjesta, te se kolju i tuže pred sudom, jerbo čuti jedan, da je oštećen od drugog. Slobodomlje su prostituirali, rad zamijenili s osobnim interesima. Program su im simpatije i antipatije izvjesnih osoba. Već su minuli deceniji, da se ne usudi je nitko među narod otkritim vizijom. Tako nemaju iskrenih prijatelja ni u jednom staležu, jerbo je seljačstvo već posve klerikalno, a trgovci, obrtnici, činovnici i osobito učiteljstvo više jedva na tankoj niti uz stranku, a samo dotle, dok im klerikali daju veću koru kruha. Terorizem tu i tamo, koristolubje i osobnosti svuda. Takav dojam je učinio i nedjelni sastanak pouzdanika slovenačke narodne napredne stranke. »Eksekutivni odbor« nije pripravo nikakve reforme programa, a nitko nije protestirao protiv takovog omalovaženja pouzdanika. Govorilo se dosta starih fraza, a bez svrhe. To znači smrt! Čovjek je imao dojam, da vidi pred sobom četu na smrt odsuđenih žrtava, koje ne čute i ne misle baš na ništa više, nego samo tupo i apatično čekaju svoj konac. Ali ne... Mi čekamo još nekolikonedjelja, a po tom će se odločiti sudbina te bezkrvne stranke!

Predsjedao je najsimpatičniji i još uvijek idealni nacionalni radnik, ljubljanski načelnik Ivan Hribar. Stranka ga je posadila pred sebe kao silan štit, da zakrije svoju golotinju i svoju nemoć. Hribar već davno nije više čovjek »liberalnih« krugova, nego muž svojih modernih puteva. Iz sredine liberalaca je zato doživio baš zadnjih dana najžasnijih uvreda na svom osobnom poštenju. Bio je to boj na život i smrt; a radovao se je tom perfidnom napadaju i veliki dio liberalne, bolje rečeno »Narodne« stranke. No taj boj se je zaključio s potpunom pobjedom načelnika Hribara, koji stoji među nama danas opet čist i neoboriv. Tako se je moralo dogoditi, da je Hribar predsjedao sastanku onaj isti dan, kada su mnogi liberali očekivali njegovu političnu smrt... Uz Hribara sjedio je prvi vodja liberalaca i politički šef redaktor »Slov. Naroda«, dr. Tavčar. Bila je to velika ironija; muž rada i inicijative, uz inače talentiranog muža, a koji je, žalibože, izgubio već svu energiju, koji je zastario i zaostao u idejama, apatičan i zagrižen u monomanijsko psovanje popova i klerikalnih advokatskih konkurenata. Treći predsjednik je bio siedi župan iz Metlike, neki Jutraš, dobar muž, ali bez političkog uvjerenja i horizonta. — Dr. Triller je predložio kratku skicu budućeg programa stranke, program, prepisan iz članaka mladih malkontenta u »Našem Listu«, a dokaz je, da su stari vodje na papiru već pod puno abdicirali. Zato je bila ta skica primljena bez debate, tim više, jerbo je i dr. Tavčar predložio za programni odbor zastupnike svih frakcija i najmladiji i demokratsko-socialne (?) muzeve. Taj odbor ima dakle nalog, u kratkoj dobi sljedećih tjedana preosnovati sadašnji liberalni program i u tu svrhu ponešto upotrebiti skicu dr. Trillera. Debate nikakve, — sve se prima! Tako se konac stare liberalne stranke produžio još za nekaj tjedana. Mi ne imamo nikake nade, da se uobče može reformirati nešto, što više ne postoji!

»Obzorov« dopisnik želi, da se osnuje »nova moderna stranka« ter pravi, »nova mlada stranka i mladji moderni vodje, to je naš ideal in naš čili svega našega rada«. — Mi nimamo k temu nič pristaviti. Dr. Tavčar je obsojen na političnu smrt, obsođen se v nedeljo še ni izvršila, a »mladi« zahtevajo na vsak način rusu njegovo glavo. Vse pisarijenje »Narodova« ne zakrije torej več dejstva, da je liberalna stranka gnila in da je ne bo rešilo, če se tudi pošlje v eksekutivni odbor take »mlade inteligente« a la Josip Turk.

Črnovrške zadeve.

Črnovrški liberalci še vedno jokajo in nikakor ne morejo preboleti svojih »bolečin«, ki so jih doživeli ob zadnjih volitvah. Propadli so na celi črti, tako da so komaj štiri »rešili« — častni občani v I. razredu. To je res — bridko! Sedaj pa se v potu svojega obraza trudijo, da bi svetu pokazali, kako dobro so gospodarili in kaj vse je storil prejšnji »mnogozasluzni« župan za občino. Most sredi vasi je res mnogo stal, a k temu je mnogo pripomogel cestni odbor in Filip Rudolf; črnovrški potok se pa drugod ni nikjer pokrival, pač pa se je gradil neki kanal mimo Lebanove hiše, k temu je tudi cestni odbor mnogo prispeval, tako da je tukaj občina le malo plačala.

Občinski računi so bili nad 14 dni na vpogled razgrnjeni, in vsakdo je lahko videl, koliko so stale občinske volitve itd. Nekdo je opomnil, da bi lahko že dobrega konja kupil, kolikor je potrošil prejšnji župan in odborniki za razna pota v Logatec, Ljubljano itd. Dobro delo se samo hvali.

Novega župana pozivljajo k pridnemu delovanju. Saj g. Lampe niti tega ni storil, kar je obljubil. Obljubil je, da napravi preje črnovški in predgriški vodovod, potem šele da županstvo iz rok. »Notranjec« sicer pravi, da je Lampe »glavno« že naredil. Toda »glavno« je, da vodovod še ni gotov. Morda pa je »Notranjec« tu mislil »glavno napako«, katero je g. Lampe storil v tej zadevi stem, da se je pod njegovim županstvom obljubilo od strani interesentov 35% za predgriški in 40% za črnovrški vodovod. Zakaj bi mi morali toliko plačevati, ko vendar ni znano nikjer, da bi bila kaka občina toliko prispevka obljubila ali plačala, za kak vodovod. Saj je znano, da so druge — mnogo bolj premožne občine plačale 20—25%!

Sicer naj si pa g. Lampe nikar ne domišljuje glavnih zaslug radi vodovodov. Prvi, ki se je za stvar zavzel, je bil č. g. Hladnik — mož nepozabnega spomina. Lahko rečemo, gosp. Lampe, — ako bi ne bila Vaša klika nam tega moža izrinila, bi bil vodovod že gotov!

Zadolžka šola je po zakonu utemeljena; naj se gradi, nimamo nič proti temu; a upoštevati je naš finančni položaj. Ako prezidamo podarjeno hišo v župnišče, potrebujemo vsaj 10.000 K. Za vodovode bo prispevati okroglih 20.000 K. Palitna mlekarina bo nesla gotovih 22.000 K. Nova šola bi stala okroglih 18.000 K. Vse skupaj da lepo svoto 70.000 K. V pokritje te svote imamo nabranih samo kakih 7000 K za župnišče. Večina vse drugo bo — pu! Zato je imel prav odbornik Filip Rudolf, ko se je uprl takim dolgovom. Proti šoli ni ne on, ne kdo drug. Naše denarne okolščine bi bili kot župan pojasnili deželnemu šolskemu svetu ozir. ministru, to bi bilo gotovo več izdalo kot pritožba posameznih posestnikov, katero so kratkomalo zavrnili.

Pa tudi silno »kunštni« so Vaši nasveti. Sprva modrujete! Potem naj se počasi — počasi zida župnišče ali pa preloži za desetletja. Koncem Vaše »historije« pa kličete na pomoč davkoplačevalce, deželni odbor in ne vemo, kaj se vse, češ: Denarja je že dovolj, hitro zaflakajte hišo, ki jo je podarila pokojna gospa Plešnar, in mirna Bosna.

Tudi mi g. Lampeta pozivljamo k pridnemu delovanju, časa ima dovolj. Potrudi naj se, da do spomladni konca nesrečno zadevo glede rajne mlekarne, katere načelnik je bil. Ljudje so v vednem strahu, ker ne vedo nič, kaj bo iz tega. Naj vpraša svojega sosedo kot bivšega blagajnika, zakaj je tako slabo »prišlo«, saj je včasih trdil, da »dobro gre« pri mlekarji. Ako to nalogo v korist ubogih članov rešita, naj verjame, da ostaneta pri Črnovrških trajno v blagem spominu. Še več: Lampe bode takoj zopet župan, njegov sosed pa I. svetovalec. Nobena, tudi klerikalna sila ju več ne spodrine. Niti častnih občanov ne bosta več potrebovala.

Podrobnosti o strašni drami v Plauenu.

Dne 25. marca se je vršila v Plauenu na Nemškem strašna drama v ulici Gässnitzerstrasse v hiši št. 10 v drugem nadstropju. Ob 1/6, uri zjutraj so čuli bližnji sosedje več strelav in ko so prišli prestrašeni gledat, so videli, da strelja nekdo iz okna navedene hiše.

Tovarniški delavec Ernest Thos, star 27 let, ki se je bil delati naveličal in se ločil od žene in otroka, je prišel ob pol šestih zjutraj k svoji ženi, ki je stanovala z otrokom vred pri materi in zahteval od nje denarja. Soprog mu je prošnjo odbila. Thos jo je pričel surovo zmerjati. Takoj je vstala iz postelje tudi mati in mlajša 19letna hči, obe sta se naglo oblekli. Thos je nato vzel iz zabojčka, ki ga je bil prinesel seboj in kjer se je nahajalo šest samokresov, enega izmed teh v roke in večkrat zaporedoma ustrelil na ženo in njeno mater. Mati je padla takoj po tleh, ženo pa, ki je poskušala močno ranjena zbežati, je Thos pobil s sekuro na tla. 19letna sestra Ana je zbežala med tem v izbo, ki je bila poleg in prosila vsa obupana pri oknu za pomoč. Na cesti se je bila zbrala velika množica ljudi, ki so hrabrilu deklico, naj skoči dol, nekateri so ji zopet odsvetovali. V tem je prihitelo pod okno čvetero hrabrih mož, reklo deklici skočiti na cesto in ji obljubilo jo prestreči. Ko je Thos to opazil, je streljal neprenehoma na hrabro čveterico. Krogla je zadela v prsi gostilničarja Reichelta, ki se je takoj zvrnil.

V istem hipu je zakričala vsa množica, zakaj iz okna v drugem nadstropju se je bila spustila 19letna Ana. Spodaj stoječi trije

možje so jo varno prestregli. Hrabri možje so nato odnesli težko ranjenega tovariša v bolnico. Medtem je streljal divjak še vedno besno na vse strani. Ko so se bili hrabri rešili iz nevarnega kraja že skoraj umaknili, je bil zadet med njimi v vrat krogaj Petersohn in je pal takoj po tleh. Težko ranjenega so takoj odnesli. Krogla se zadelo tudi še štiri druge osebe, katerim je prišlo v pomoč sanitetno društvo. Streljanje je trajalo takrat že pol ure; več kot 200krat je bil Thos že vstrelil. Cesta je bila zaprta in tudi cestna železnica ni vozila po njej. Z okna dol pa so pokali strelji neprenehoma. Stanovanci nasproti stoječih hiš so se umaknili v razne prostore, zakaj zverinski delavec je streljal tudi v nasprotna okna in tako v stanovanja. Nič manj, kakor 23 oken pri nasprotnih stanovanjih je bilo od strelav razdrobljenih. Ali grozovitosti se ni bilo konec!

Vsak poizkus hiši se približati, je bil v zvezi s smrtno nevarnostjo. Pomagati si ni vedel nihče. Grozno je bilo za oči, ko je držal morilec v eni roki enoletnega svojega otroka, v drugi revolver. Ljudje so spoznali takoj, da misli morilec vreči dete na ulico, z revolverjem pa ustreliti tistega, ki bi prišel otroka prestreči. Poveljnik oddelka za prenašanje bolnikov se je mahoma tako ohrabil, da se je zavil v posteljno odejo, skočil pod okno in dete srečno prestregel. Thos je vstrelil ves razdivjan petkrat za njim, a ga ni nobenkrat zadel. Več policajev je prišlo v hišo, kjer je divjal morilec od druge strani, a v stanovanje jim ni bilo mogoče, ker je Thos nanje streljal skozi vrata. Ob pol osmih, toraj dve uri po začetku divjega razsajanja, se je pričelo iz oken Thosovega stanovanja kaditi. Navzoči so takoj vedeli, da je morilec zažgal. Polil je posteljno opravo s petrole jem, da je tembolj gorelo. Na pozorišče je prišla takoj požarna bramba in tudi vojaštvo. Ognjegasci so prišli iz podstrešja sosednje hiše na podstrešje hiše št. 10, zavrtali v Thosovo stanovanje v stropu luknjo in spravili skozi njo v stanovanje velike množine vode. Morilec je streljal proti luknji v stropu, a ko je samokres nanovo polnil, je vstrelil nanj policaj Buchholz in morilec Thos se je zrušil po tleh.

Zdaj šele je bilo mogoče priti v stanovanje, katerega vrata so bila vsa založena. Po sobi je bilo vse razmetano in napol sežgano. Truplo žene Thosove je bilo skoro napol zgorelo, mati pa je ležala še živa, a smrtnonevarno ranjena pod posteljo. Morilec sam je stokal težko ranjen v kotu. Izkazalo se je, da je tudi sam vase dvakrat ustrelil. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer leži zdaj brez upanja, da bi ozdravel. Ko so morilca prenesli v bolnišnico, je bil gostilničar Reichelt že mrtev.

V sobi so našli tri zavoje s 143 patronami, skupno 350 patron je morilec izstrelil. Sledovi krogelj so se poznali po vseh nasprotnih hišah.

Policija pravi, da je zato pustila morilec tako dolgo živeti, ker je mislila, da je blazen. Ali zdaj je dovolj vzrokov, ki potrjujejo misel, da je to Thos vse to storil pri polni zavesti in namenoma. Oglašajo se tudi ljudje, katerim je Thos pravil, da se bo usmrtil sam, a prej da še priredi »lov na ljudi«, kakršnega še ni bilo. Dozda ga še ni bilo mogoče zaslišati, ker ni pri zavesti. Malo je upanja, da bi se Thos zavedel, ker je smrtnonevarno poškodovan.

Iz slovanskega sveta.

sl Srbski svečeniki na katoliških teoloških fakultetah. Belgrajski metropolit Dimitrije je predložil srbskemu ministru prosvete, da se pošlje dva absolventa bogoslovja iz ruskih duhovnih akademij radi vsestranske izobrazbe na državne stroške na kako katoliško teološko fakulteto. Minister je predlog vspejel in odobril in tako pojedeta kmalu dva pravoslavna bogoslovca na zahod. Med srbskimi pravoslavni bogoslovci se nahaja več takih, ki so že pohajali zapadne teološke fakultete.

sl Bolgarija konvencija doglove. Bolgarija napravi novo in skupno posojilo (4.000.000 levov); s tem misli konvertirati vse dosedanje državne dolgeve in tako olajšati proračun. S tem posojilom zgradi tudi nove železnice in nove zalive v Črnem morju.

sl Petdesetletnico svojega umetniškega delovanja je obhajal v Peterburgu akademik Aleksander Nikitič Frolov, eden najstarejših ruskih umetnikov v mozaiku. Ob leta 1856 je uvrščen med umetnike imperatorskega mozaškega oddelka ruske akademije umetnosti.

sl Antonu Buljanu, tajniku vrhbosenskega nadškofa, kakor nadškofu samemu, je prineslo sarajevsko prebivalstvo v dar tolike vsote denarja, kakršna je bila globa, ki sta jo morala plačati vsled izvrševanja svojih dolžnosti.

sl Srbi v Debrecinu. Belgrajsko pevsko društvo, katerega del se je udeležil Prešernove slavnosti v Ljubljani, je mislilo napraviti o Veliki noči izlet na Ogrsko v Debrecin. Po želji dunajske vlade je srbska vlada izlet zabranila.

sl Srbkinje na Bolgarskem. Učenke učiteljske v Belgradu napravijo o Veliki noči pod nadzorstvom svojih profesorjev izlet v Sofijo.

sl Srbski gimnaziki v Atenah. Belgrajsko telovadno društvo »Dušan Silni« bo poslalo več svojih članov na olimpijske igre, ki se prirede v Atenah meseca Aprila t. l. Bolgarsko gimnastično društvo »Ynnak« je odpovedalo svoje sodelovanje na atenskih igrah.

sl Dr. Božo Vinković v Karlovcu se je popolnoma odtgnil javnemu življenju.

sl Za vsesokolski izlet v Zagreb so se pričeli Cehi dobro pripravljati. V 60 sokolskih dvoranah so se pričeli praktični kurzi hrvaškega jezika in predavanja o jugoslovanskih krajih. Izide tudi »Kažipot po Hrvaškem. V praški »Meščanski besedi« je pričel dr. Schreiner predavanja o Hrvaški in Hrvatih. Predavanje ilustrira s skioptičnimi slikami. Cehi bodo iz Zagreba napravili izlet na krasna Plitviška jezera, nekateri bodo pa šli na Cetinje, kjer bo velika slavnost in vežbanje. V Zagrebu so Hrvatje ustanovili češki kurz. Poljaki pošljejo v Zagreb številna odposlanstva. Posebno pozornost bodo vzbujale vežbe Poljakov s kopjem. Poljaki se tudi uče hrvaški in bodo izdali poljsko hrvaški priročni slovarček za poljsko hrvaške razgovore.

sl Poljske tajne zveze. V okrajih Bordzin, Schappinitz in Burawietz so prišle nemške oblasti na sled neki poljski tajni zvezi. Vršile so se razne hišne preiskave, ki bodo imele najbrže težke posledice.

Književnost in umetnost.

* Ave Maria in Češčena Marija za tri ženske (moške) glasove z orglami. Nagrobica za tri ženske glasove. Založil Francišek Kimovec. Cena 50 h; 5 izvodov 2 K. Založil skladatelj. Tiskala »Zadružna tiskarna«. Te tri skladbe — posvečene bleškemu dekliskemu zboru — so ponatisnjene iz zadnjih dveh števk »Cerkvenega glasbenika«. Prirejene so tako, da se pojo lahko tudi brez spremljevanja; za slučaj, da ni na razpolago nizkih altov, so na nekaterih mestih postavljene drobnejše, višje note. Prvi dve skladbi se dasta peti tudi z moškimi glasovi, vendar mnogo lepše se bosta glasili v moškem zboru, kateremu sta v prvi vrsti namenjeni. Vse tri skladbe so nežnega, ljubekega značaja, prav primerne ženskim zborom. Prva je pač najtežja; zlasti spremljevanje se bo nekaterim organistom tu pa tam zdelo pretežko. Brez dvoma bo mnogo bolj ugajala druga, slovenska »Češčena Marija«. »Nagrobica« pa bo posebno dobro došla Marijinim hčerkam, katere imajo lepo navado, da se od umrlih tovarših poslavljajo s primernimi žalostinkami. Besedilo tej nagrobnici je priredil g. skladatelj sam. To delo je nov dokaz marljivosti in nadarjenosti g. skladatelja. Ker je partitura zelo po ceni, naj si jo omislijo ženski zbori za vse pevke, da jim ne bo treba izpisovati glasov. Dobiva se pri g. skladatelju v Predosljih pri Kranju in v »Kat. bukvarni.« F. F.

* Pesmi za moške glasove, ki jih je uglasbil gosp. Alojzij S a c h s, učitelj v deželni prisilni delavnici v Ljubljani, so izšle te dni. Vsebinske je sledeče: »Slovo« (besede Simona Gregorčiča), moški zbor; »Vzdih« (besede O. Zupaniča), moški čveterospev; »Čez noč, čez noč« (besede O. Zupaniča), moški zbor; »Večer na morju« (besede O. Zupaniča), moški zbor; »Koračnica« »V boj« (besede R. Majstra), moški zbor; »Ne boj se« (besede R. Majstra), moški zbor; »Izkušnja« (besede R. Majstra), moški čveterospev; »Domovina« (besede A. Praprotnika), moški zbor; »Vrnitev« (besede O. Zupaniča), moški zbor; »Predpustna« (besede O. Zupaniča), moški zbor; »K tebi« (besede Ljudmile), moški zbor s tenor- in bas-solo; »Sam« (besede Sim. Gregorčiča), moški zbor s tenor solo; »Ljubici pod oknom« (poklonjeno društvu »Merkur«), moški čveterospev; »Slovo«, moški čveterospev; »Ti osrečiti jo hoti« (besede S. Gregorčiča), moški zbor. Cena zbirki znaša K 2.70. Dobiva se pri skladatelju. O priliki o skladbah kaj več izpregovorimo. Vsekakor pričta ta snopič o vneti delavnosti nadarjenega skladatelja.

* »Glasbena Matica« v Ljubljani prireni v sobotno, dne 31. marca 1906 ob pol 8. uri zvečer v zgornji veliki dvorani »Narodnega doma« II. koncert gojencev glasbene šole. Spored: 1. St. Heller: T a r a n t e l l a iz op. 85 št. 2. Na klavir svira gđc. Marija Soss. (Šola gosp. J. Procházke.) 2. I. B. Accolay: K o n c e r t z a g o s l i št. 1. A-moll. Svira g. Ivan Trost. (Šola g. J. Vedrala.) 3. a) C. M. Weber: A r i e t a A n i c e iz opere »Čarostelec«. b) R. Schumann: N i k a r m e n e v a b i t e. c) K. Goldmark: S t u d e n č e k. Pesmi. Poje gđc. Josipina Š u s t e r š i č. (Šola g. M. Hubada.) 4. a) Giull. Popp: H o m m a g e á l a R u s s i e, op. 199, fantazija za flauto. b) E. Tittl: »L j u b a v n a p e s e m«, koncertna pesem za flauto. Svira g. Rajko Stojec. (Šola g. A. Breznika.) 5. J. Raff: Iz op. 75, št. 2 »F a b l i a u«. Na klavir svira gđc. Marija Bartl. (Šola gosp. Fr. Gerbiča.) 6. a) Fr. Schubert: O d e l o p u s t u. b) R. Schumann: D v a g r e n a d i r j a. Pesmi. Poje g. Julij Betetto. Šola g. M. Hubada.) 7. B. Smetana: N a m o r s k e m b r e g u. Koncertna etuda. Na klavir svira gđc. Ana Kilar. (Šola gosp. J. Procházke.) 8. Robert Schwalb: S e r e n a d a z a ' g o d a l a, op. 50. A l l e g r o - A n d a n t e - S c h e r z o. Svira goslar. esemble (šola g. J. Vedrala) pod vodstvom g. J. Vedrala. I. gosli: gg. Niko Štrifot, Ivan Trost, Josip Pfeifer, Milan Trost, Viljem Ločnik. II. gosli: gg. Božidar Romih, Kazimir Glowacki, Ivan Fava, Avgust Jenko, gđc. Pia Bayr in g. Fran Kržan. Viola: g. Miroslav Dežela in iz prijaznosti g. Pavel Lozar. Violončelo: iz prijaznosti g. Ivan Trost in iz prijaznosti gosp. A. Ciner. Kontrabas: iz prijaznosti g. Bruno Stare in g. Lavoslav Pahor. Začetek točno ob pol osmih. V s t o p r o s t n a s e d e ž e i n s t o j i š č a. N e k a t e r i r e z e r v i r a n i s e d e ž i s e d o b i v a j o p o 1 K,

da se njih posluži ob občinstvo, ki hoče v pokritje stroškov kaj žrtvovati. Dobivajo se v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. Spored se dobi istotam brezplačno.

Izpred sodišča.

Prenočišče je dal iz usmiljenja Janez Dolinar v Velikem Mengišu, vlačugi Ivani Ponikvar, krošniarici iz Rudolfovega, katera sama priznava da ni že več mesecev delala. Nakazal ji je podstrešno sobo za prenočišče. Drugo noč je Ponikvar izginila in z njo ženskinje obleke vredne nad 136 K, ki je bila last Dolinarjeve žene. Obdolženka se je vzlic temu, da ji je bil uhoj v Ljubljano prepovedan vendar po mestu vlačila. Jedla bo ričet 8 mesecev v težki ječi.

Uho mu je odgriznil. Jože Herle, bajtar v Repnjah in France Kristan sta žganjara v Kimovcevi branjarici v Repnjah ko jima je žganje do cela razgrelo glave, začela sta se kosati na ta način, da sta drug drugega po rokah praskala. Kristan je pa grizel nasprotnika v roke. Pri tem pasjem boju sta staknila glavi skupaj, a naenkrat hlastne Herle z zobmi in odtrga Kristanu levi uhoj. Za to zmagbo bo sedel Herle 3 tedne v zaporu.

Kupujte narodni kolek!

Borzna poročila.

Ljubljanska

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurs dunajske borze 27. marca 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99 45	99 65
4% srebrna renta	99 45	99 65
4% avstrijska krona renta	99 60	99 80
4% zlatna renta	117 40	117 60
4% ogrska krona renta	93 70	93 90
4% zlatna	111 80	112 —
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spiljet	100 65	101 65
4% Zader	100 —	101 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 25	101 25
4% češka dež. banka k. o.	99 75	100 —
4% z. o.	100 05	100 25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 35	101 35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106 —	107 —
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 50	101 50
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 20
4% hip. banke	100 —	100 45
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 50	101 50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 —
4% prior. dol. žel.	99 50	100 —
4% juž. žel. kup. 1/2%	315 75	317 75
4% avstr. pos. za žel. p. o.	99 95	100 95

Srečke.

Srečke od 1. 1860%	194 25	196 25
1864	285 50	287 50
tizske	167 50	159 50
zem. kreditne I. emisije	286 50	296 50
II.	289 25	299 25
ogr. hip. banke	262 —	267 —
srbške á fra. 100 —	100 —	108 —
turške	153 50	154 50

Basilika	22 50	24 50
Kreditne	472 —	482 —
Inomoške	78 —	84 —
Krakovske	91 —	97 —
Ljubljanske	59 —	66 80
Avstr. rud. križa	94 75	51 75
Ogr.	29 75	31 75
Rudolfove	54 —	58 —
Salcburške	71 —	76 —
Dunajske kom.	825 —	535 —

Dolnole.

Južne železnice	126 50	127 50
Državne železnice	671 50	672 50
Avstr. ogrske bančne delnice	1634 —	1643 50
Avstr. kreditne banke	667 25	668 25
Ogrske	786 50	787 —
Zivnostenske	242 75	243 25
Premogokop v Mostu (Brüx)	655 —	658 —
Alpinske montan	537 25	538 25
Praške žel. ind. družbe	2640 —	2648 —
Rima-Murányi	532 —	533 —
Trboviške premog. družbe	269 50	272 —
Avstr. orožne tovr. družbe	560 —	564 —
Češke sladkorne družbe	154 50	155 50

Valute.

C. kr. cekin	11 33	11 38
20 franki	19 135	19 165
20 marke	23 50	23 56
Severelgn	23 98	24 06
Marke	117 45	117 65
Laški bankovci	95 75	95 95
Rubli	250 50	251 50
Dolarji	4 84	5 —

Beste Glanz-Stärke
Glanzine
Fritz Schulz jun. Akties
EGER, LEIPZIG
Glanzine giebt die schönste Plättwäsche.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata
svojo bogato zalogo

šivalnih strojev voznih koles

2675 52—13

in
pisalnih
strojev.

Pouk v šivanju
in v vezenju na
stroje brez-
plačen.

Katoliška Tiskarna

priporočata raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Išče se do

40 dobrih tesačev.

Hosta je na lepem kraju, drevje lepo, plačilo od kubičnega čevlja po 12 vinarjev. 3/3, 3/4, 4/4 od klatre po 8 vinarjev. Delo je za celo poletje. Več se izve pri gospodu **Ivanu Pajnič** v Grčovcah, pri Ribnici na Dolenjskem. 578 5—4

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam vljudno slavnemu občinstvu, da sem **otvoril**

nožarsko delavnico

in trgovino z vsakovrstnimi noži, škarjami in drugimi v nožarsko obrt spadajočimi potrebščinami.

Poprave in vsakovrstna brusaška dela se izvršijo točno. Na zahtevo se tudi **poniklja**.

Za dobrohotno podporo se najtopleje priporoča

36 24

ANTON LEBEN, nožar, Stari trg 15.

Razglas.

Pri popravu farne cerkve v **Ribnici** se oddajo sledeča dela:

1. Ometavanje zunanijh delov cerkve 5880 K — h
2. Popravljanje kamenitih delov 560 " 90 "
3. Ometavanje in barvanje stopnic na stolp 140 " — "
4. Kleparska dela 549 " 28 h
5. Lesen zimski tlak po cerkvi in zakristiji 1289 " 75 "
6. Pleskarska dela 332 " — "
7. Mizarska dela 300 " — "
8. Poprava strelovoda 300 " — "

9351 K 93 h

Pismene ponudbe se morajo vložiti do dne **15. aprila** in se bo samo na iste oziralo.

Stroškovnik se lahko ogleda pri županstvu v Ribnici ob uradnih urah.

Pojasnila dajeta g. dekan **F. Dolinar** in **Jos. Klun** v Ribnici.

634 3—2

Stavbeni odbor v Ribnici, dne 21. marca 1906.

Velika
eksportna tvrdka.

Franc Keber urar in trgovec z
zlatnino in srebrnino

priporočata slavn. občinstvu svojo veliko zalogo ur, verižico, prstanov i. t. d. po najnižjih cenah. 286 10—12

Št. 109, srebrna cil. rem. ura v kamnih tekoča 3 75
137, srebrna anker rem. ura s tremi močn. pokrovi 5 90
155, srebrna cil. rem. ženska ura, močno kolesje 4 50

Zahtevajte veliki in najnovejši cenik, ki ga razpošljem brezplačno.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 100 slikami vseh vrst naklepnih, srebrnih in zlatih ur z zlatko Roskopf, Hahn, Omea, Schaffhausen, Glasbütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura 3 —
elit. Roskopf paten. ura 4 —
črna jekl. rem. ura 4 —
žvic. izvir. Roskopf pat. ura 5 —
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje 7 50
srebr. „Gloria“ 7 60
„dvojni plašč“ 1 50
oklep. verižica z rlinčico na pero in karab. 15 gr. težka 2 50
ruska Tula nikel. rem. ura s sidro z „Luna“ kolesjem 9 50
ura s kukovico K 8 50, budilka K 2 90, kuhinjska ura K 3 —
švarcvaldska ura K 2 —.

Za vsako uro slečno pismeno jamstvo! Nikak risti! Zamenja dovoljena, ali denar nazaj! Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Möltu 1077 (Brüx) št. 843, Češko. 100—75

Učenec se sprejme takoj v večjo trgovino.

Imeti mora nekoliko srednjih šol in biti iz dobre hiše. 631 3—3

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Otročje

vozičke različnih cen ima vedno v zalogi 502 10—10

Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Suha bukova drva

se dobijo v vsaki množini pri **P. Peterca** za sv. Krištofom v Ljubljani. 642 5—4

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokocastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja**.

Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Prima trboveljski in dolenjski

kosovni premoj

kakor tudi orehovnik in gruč, za gospodinjstvo in industrijo, nasekljana mehka in trda drva, priporoča po nizki ceni zaloga premoga

475 7 7 **Josip Paulin**
v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Iščem za boljšo hišo v manjšem mestu na Kranjskem dobro, perfektno

kuharico

ki zna samostojno kuhati in je mirnega značaja in prijaznega vedenja. So 4 osebe gospode in 4 posli. Le take, ki iščejo stalne službe in imajo dobra spričevala naj javijo svoje ponudbe pod šifro **A. B.** na upravništvo „Slovenca“. 665 3—2

2371 III 2

12. januarja 1905.

Gospodu

Iekarju Piccoli

Ljubljana.

Prosim, pošljite mi 12 škatljic
Vaših izbornih salmijakovih pastil.

Velepoštovanjem

Julija Milischka,

Dunaj XIV. II, Goldschlagstr. 1.

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škatljic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Naprodaj

je p. d. Mihevo posestvo v Kotljah blizu trga **Guštajn na Koroškem** obstoječe iz hlevov, novozidanega pohištva z 12 sobami, v katere se lahko sprejemajo koteljski letovičarji. V kuhinjo je napeljana voda. Pri hiši je mlin in sadni vrt. Njiv, gozda in travnikov je skupaj 44 ha 86 a. Živine se lahko redi 30 repov.

Več pové posojilnica v Spodnjem Dravogradu, ki uraduje ob četrtkih od 9. do 4. ure. 503 8—5

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlina.

Od nedelje 25. marca do vštete sobote
31. marca 1906: 636 2—2

Zanimivo potovanje po

Budimpešti.

3291 97

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje

apale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavalije.

Ekompt in inkasno menio.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.